Itt a nyertes To-tó-szelvény!

AREGGEL

XXI. ÉVFOLYAM, 3. SZAM. Főszerkesztő: LÁZÁR MIKLÓS BUDAPEST, 1948 JANUAR 19.

Quisling-hadsereg Nyugat-Ausztriában

— jelenti Kuraszov tábornok

Kuraszov, az ausztriai szovjet megszálló hatóság főmegbizottja a bécsi szövetséges ellenőrző tanácsban nagy beszédben sorolta fel azokat a mulasztásokat, amelyeket Ausztria hadiiparának leszerelése és az osztrák területen még mindig zárt egységben tartózkodó Quissling-csapatok feloszlatása körül elkövettek. Csupán a szovjet övezetben, mondotta Kuraszov, szerelték le azokat a földalatti üzemeket, amelyekben a nácihadsereg hadianyagát gyártották, csak itt szántották fel a repülőtereket, *a nyugati övezetekben ezek a hadiüzemek továbbra is változatlan üzemben dolgoznak, új gépekkel, új felszereléssel és új nyersanyaggal.*

A nyugati övezetben még mindig zárt egységben megvan az Adrien vezérőrnagy parancsnoksága alatt álló osztrák dandár,

30 „munkásszázad", amelyek tulajdonképpen katonai egységek, 25.000 főből álló jugoszláv Quissling hadierő.

Ausztria déli határai mentén állomásoznak a Hitlerrel együtt harcoló magyar, csehszlovák, román, bolgár és lengyel Quisling-kormányok hadseregeinek maradványai,

az új háborús propaganda melegágyai. Ezekben az övezetekben nyilt fasisztajellegű ujságot nyomnak, megakadályozzák a hazatelepítést és nyiltan háborúra uszitanak a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen. Ezeket a fasiszta lapokat szabadon és nyiltan terjesztik Ausztria és Németország nyugati övezeteiben.

KATONÁK A GÁTON!

Ki felelős a tiszai árvízkatasztrófáért?

A földmüvelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya vasárnap délben a következőket jelenti:

A Duna Pozsony és Paks között árad, máshol apad. Paksig közepes, lejjebb magas a vizállás.

A Tisza Vásárosnaményig apad, lejjebb árad. Tiszabecsnél közepes, Vásárosnamény és Tiszafüred között igen magas, lejjebb magas vizállású.

A Tisza vízszíne Záhony és Tiszafüred között két és fél méter, Szolnok környékén három méter, Csongrád és Szeged között mintegy négy méterrel alacsonyabb az árvédelmi töltés koronájánál.

A Felső-Tisza vízállása — *legújabb jelentés* szerint — ismét *lassú apadásba kezdett* és így újból alkalom nyílik arra, hogy a töltésszakadások elzárásának munkálatait a lehető leggyorsabb ütemben folytassák. A kormánybiztosság az elmúlt napok tapasztalatai alapján *újabb katonai műszaki erőket* vezényelt a helyszinére. Ezek a műszaki erők vizijárművekkel, cölöpverőfelszerelésekkel és egyéb szükséges segédeszközökkel

szombaton délután meg is jelentek az árvízsujtotta területen

és azonnal hozzáláttak ahhoz, hogy a polgári segédcsapatokkal váltvetve az elzárási munkálatokat *minél gyorsabban* végrehajtsák.

Az árvízsujtotta területen most már nagyszámú katonai és rendőri karhatalom, valamint polgári munkáscsoport dolgozik. Mivel az eddigi tapasztalatok szerint a szervezés és a vezetés *katonai fegyelem nélkül meg nem oldható*, az országos árvízvédelmi kormánybiztos a Beregmegyei Ármentesítő Társulat és a Tisza-Szamosközi Ármentesítő Társulat területére kiterjedő hatállyal

Görgényi Dániel ezredest, a kiküldött honvédműszaki erők parancsnokát árvízvédelmi kormánybiztossá nevezte ki.

A már régebben ott működő mérnökök *mint műszaki tanácsadók* állanak Görgényi ezredes mellett.

Az országos árvízvédelmi kormánybiztos egyébként szükségesnek tartja annak a megvizsgálását is:

terhel-e valakit felelősség a felsőtiszai árvízkatasztrófáért. A két társulat igazgatóját állásától felfüggesztette és ügyükben fegyelmi vizsgálatot rendelt el!

Darvas József építési és munkaügyi miniszter végigjárta az árvízzel sujtott területet és a helyszínen szerzett tapasztalatok alapján azonnal intézkedett a helyreállítási munkák mielőbbi megkezdésére.

Az árvízzel sujtott területen a lakóházak száma 4489, ebből

484 teljesen rombadőlt és 528 pedig lakhatatlanná vált.

Ezenkívül 1200 gazdasági épületet rombolt össze az ár. Az árvízsujtotta területen *Vas Zoltán* miniszter intézkedésére azonnal

18 népkonyhát állítottak fel, ahol 4794 személy étkezik.

A vízzel elöntött terület 44.449 kat. hold, az elpusztult vetésterület pedig meghaladja a 14.000 kat. holdat.

A tiszai árvízhelyzet szinte *perc-ről-percre változik*, az érkező hírek szerint

az apadás és az áradás hullámzó játéka folyik

Ahelyszínen folytatott gyors vizsgálat eredménye az, hogy az elhanyagolt alacsony gátak nyomorult állapotáért *Horváth Mihályt* és *Sik Jenőt*, a naményi és a fehérgyarmati árvízvédő társulatok vezetőit teszik felelőssé, akik **nem gondoskodtak se rőzséről, se homokzsákról; eltakarékoskodták a pénzt az árvízvédelemtől. Horváthot és Siket ezért függesztették fel a helyszínen állásuktól.**

Hétfőtől amerikaiak veszik át az athéni seregek parancsnokságát

A szabad görög rádió vasárnap délben jelenti:

Hétfőtől, január 19-étől kezdve amerikai tisztek veszik át az egész monarcho-fasiszta görög hadsereg parancsnokságát. Hétfőtől kezdve ezek a tisztek irányítják az arcvonal valamennyi szakaszán a hadműveleteket; ők adják ki a parancsokat és utasításokat.

A kormány ujabb felhatalmazást kér

a költségvetés életbelépéséig az államháztartás vitelére

Az országgyűlés bizottságai *szerdán* kezdik meg a költségvetés tárgyalását. *Nyárádi* pénzügyminiszter *Csejkey Ernőt* kérte fel a költségvetés főelőadói tisztségének vállalására. *Csejkey* értesítette a Kisgazdapárt elnökségét, hogy a Nemzeti Bank elnöki teendői miatt a főelőadói tisztséget nem vállalhatja, de örömmel venné, ha a párt őt jelölné

költségvetés vezérszónokául.

A költségvetési főelőadó a Kisgazdapárt jelölése alapján *Antal József* volt miniszter lesz. Politikai körökben vasárnap érdeklődéssel beszéltek a *Szociáldemokrata Párt márciusi kongresszusáról*, amelynek fontos kérdéseiről nyilatkoztak a párt vezetői. Igy *Bán Antal* iparügyi miniszter állásfoglalást jelentő beszédében

elutasítja a harmadik út politikáját.

Böhm Vilmos stockholmi követ levélben közölte a párt vezetőségével, *hogy*

a fővárosi végrehajtóbizottság állásfoglalásához csatlakozik.

Szakasits Árpád a kereskedelem időszerű kérdéseiről nyilatkozva,

botorságnak mondotta azt a híresztelést, hogy a nagykereskedelmet fel akarják számolni.

Számos területen megmaradt a nagykereskedelmi funkciója — mondotta Szakasits —, ahol nem nélkülözhetik összeköttetéseit, tőkeerejét, kezdeményezését és nem utolsó sorban tapasztalatait.

A kormány részére az államháztartás vitelére adott felhatalmazás január 31-én lejár. *A Reggel* értesülése szerint a kormány még a költségvetés előtt *újabb felhatalmazást kér a költségvetési törvény életbelépéséig, de legkésőbb március 31-éig.*

ÁRA 1 FORINT

JÓ ÉS ROSSZ

JÓ VOLT

a hét vendégjárásának zsúfolt és színes képe, aminek különösen azért örülünk, mert az a tapasztalatunk, *hogy jóhírünk a világban egyenes arányban növekszik látogatóink számával.* A külföldi, aki megfordul Magyarországon, magával viszi innen Budapest lüktető életének impresszióját, *amihez fogható ma alig található Európában.* Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy *sokkal jobbak vagyunk hírünknél* s nemcsak mi vagyunk jobbak, hanem eredményeink is s ezt mindenki láthatja, aki közénk jön. Különösen örömmel üdvözöljük a Balkán Ifjúsági Tanács kongresszusának küldötteit, mert sokat várunk a fiatalok friss és elfogulatlan ítéletétől. Itt van Szófia polgármestere és itt van Chester Bowles, aki nem kisebb ember, mint a világ legnagyobb gyermeksegély-bizottságának elnöke s tudjuk róla, hogy Rooseveltnek nemcsak minisztere volt, hanem bizalmas belső munkatársa is. S itt van André Ullman őrnagy, a „Tribune de Nation" főszerkesztője, aki az elzászi ellenállási mozgalom egyik vezére volt s aki nem akar belenyugodni abba, hogy a hatalmi politika útvesztőjében elsikkadjanak azok a nagyszerű eszmények, ideálok, amikért a német hódítás napjaiban Európa szabadságszerető népei vállvetve harcoltak. Mi örömmel fogadjuk ügyünk és népünk barátait, de be kell vallanunk, hogy szeretnők, *ha olyanok is eljönnének, akik nem lelkesednek értünk.* Meg vagyunk győződve arról, hogy még a kritika is megértőbbé válik, ha szemtől-szembe áll azzal a megfeszített munkával, amit ma a magyar nép folytat. *Okos dolog, ha mennél több idegen fordul meg nálunk, ha nem zárjuk le a kapukat senki előtt. Nem akarunk elszakadni a világtól, nem akarunk elzárkózni és szívesen nézünk szemébe a kritikának is.* De azt elvárjuk, hogy tárgyilagos legyen a kritika és őszinte. A vendégjárásnak ma más hangsúlya van nálunk, mint volt akkor, amikor Budapest Európa egyik idegenforgalmi látványossága volt s főleg éjszakai életével vonzotta a külföldieket. Éjszakai életünk ma nem tarkább, mint Európa bármely más háborútlátott és dolgozó nagyvárosáé, de nappali életünket, azt hisszük, érdemes megnéznie minden idegennek. Igy Budapest lassan centrumává lehet a Dunavölgynek s ez mindenkit örömmel tölthet el, aki szereti ezt a várost s aki látta ragyogni, látta összeomlani s látta acélos akarattal feltámadni az üszkös romok közül.

ROSSZ VOLT,

sőt sokkal több ennél: nemtelen és becstelen az a támadás, amit ismeretlen gazfilkók rendeztek két zsidó temetőben. Nem tudjuk, kik rendezték és cselekedték, de ismerjük *a szellemet,* amely vezette őket. Láttuk tűzcsóvás, bomlott száguldását és látjuk pusztításának nyomait. Nem felejtünk, nem felejthetünk, *ebben egyet kell értenie minden épelméjű, becsületes érzésű magyarnak,* tekintet nélkül arra, milyen politikai nézetei vannak, vagy tetszik-e neki ez vagy amaz a demokráciában. Nem hisszük, hogy van a világnak olyan eldugott szöglete, ahová soha a keresztény erkölcs és az európai civilizáció szelleme el nem ért s ahol akadnának elvadult duhajok, akik sírokat rombolnának, akik vak dühükben a holtak nyugalmát bolygatnák. *A földkerekség legprimitívebb népei előtt is szent a sírok nyugalma* — csak itt akadt néhány kótyagos siheder, aki nem tud belenyugodni abba, hogy véget ért a gyűlölet véres farsangja s többé nem töltheti ki bosszúját azokon, akiket a legvédtelenebbeknek gondol s ilyen „szimbolikus" zsidóverésben éli ki magát. Nincsenek sokan, de még mindig elegen ahhoz, hogy emlékeztessék ennek az országnak dolgozó, a pusztítás nyomait takarító népét arra az időre, amikor *a sírrombolóké volt a hatalom s nemcsak a sírokat gyalázták, de ha rajtuk áll: az egész nemzetet.* Nem engedhetjük, hogy míg három évvel történiánk legnagyobb katasztrófája után, akadjon néhány briganti, akinek nincs jobb dolga, mint sírjukban háborgatni azokat, akiknek életükben pokollá változtatták a világot. A keresztény Magyarország, Mária országa nem tűrheti ezeket a barbárokat, akik szétrombolnák azt az erkölcsi rendet, amelynek bukása nyomán véres anarchiába süllyedne a világ. Ne túlozzuk el ennek a gazfiknak a jelentőségét, de nem mehetünk el mellette szótlanul, mert hiszen még rémít a közel-mult, amikor az ilyen „jelentéktelen epizódokból" a történelem egyik legszörnyűbb katasztrófa-világnézete szövődött a könnyen megejthető lelkek köré. A fertőzés nyomai még túlságosan élnek ahhoz, hogy ne mérjük fel egész súlyunkban az ilyen jelenségeket.

Petróleum és kvarcit
a fejérmegyei föld mélyén!

(A Reggel székesfehérvári tudósítójától.) A legújabb jelentés szerint

Polgárdi mellett peróleumszagú víz tört fel

a földből. Ez a legújabb híradás, de még a mult ősszel történt, hogy egy fiatal *csákberényi* gazda, aki magánszorgalomból éveken át végzett földtani méréseket, azt a felfedezést közölte, hogy *a fejérmegyei föld mélyén ritka természeti kincsek rejtőznek.* Kutatási engedélyt kapott a Vértes hegység környékére és egy most feltárt bányából

a legkiválóbb porcellánföldet

termeli ki. *Pázmánd* határában *Hegedüs István* tárt fel *kvarcitbányát* és megkezdte annak kitermelését. A kvarcit a zománcgyártás egyik legfontosabb nyersanyaga, amelyet a multban *nagyrészt külföldről szereztünk.*

A pázmándi kvarcitbánya a magyar szükséglet nagy részét fedezi!

Sajnos, a kitermelés körül *bonyodalom* támadt: a vármegye kisgyűlése *nem hagyta jóvá* a szerződést, mit a bánya feltárója a községgel kötött, mert *Boldizsár Tibor* budapesti mérnök bemutatta az okmányt, mely *kutatási jogot* biztosít számára Pázmánd környékén. A kisgyűlés úgy döntött, hogy a kvarcitbánya kihasználására *nyilvános versenytárgyalást* hirdet, de a felfedező előbérleti jogát biztosítja, s a kitermelést annak adja, *aki a haszon legnagyobb százalékát kínálja.* Fejér vármegyében

szenet és bauxitot bányásznak, most pedig porcellánföldet és kvarcitot is, legújabban pedig — mint a polgárdi jelentés mondja — petróleumot is találtak!

A megye lakossága *sokat* vár a fejérmegyei föld kincseitől.

GÖRING ÖZVEGYÉNÉL

A delhami erdőben, a német filmstudiók elhagyott és elátkozott világában áll a *Göring*-villa. Az önémetstílusú házban *mintha kihamvadt volna az élet.* A kaput, amely előtt megálltunk, két kőoroszlán őrzi s a rács mögött

farkaskutyák morognak fenyegetően.

Az egyik *„Rody", Göring kedvenc kutyája.* Nagyon öreg már és félig vak. Ártalmatlan, mint a gazdája. Csengetünk, öreg inasféle szól ki a kapun:

— *Nincs itt senki.* A művésznő már régebben elutazott.

A művésznő: özv. Göring Hermannné, Emmy Sonnemann...

De a vöröskavicsos úton hatalmas bernáthegyi kutyával kísérve előgömbölyödik,

a kis Emmchen Göring: a birhedt marsall ötéves leánykája,

aki kövér, mint az apja, még *pocakja* is van és a tartása fenhéjázó. *(Az apja egy évig meg sem nézte, úgy haragudott, hogy nem fia született...)* A kapu cerberusa végre félretolja a reteszt és megengedi, hogy belépjünk. Göringné a hallban fogad. Szép, angol stílusú helyiségben, melyet színes faburkolat fed és *sok-sok pálma.*

Lefogyott, megvékonyodott az arca, a haja megőszült.

Színésznő korában, a színpadon is fagyosság áradt belőle, most is ilyen. A fehér kályhában vidáman pattog a tűz, *bőség és kényelem látszik mindenfelé.*

— A villa az *enyém* — mondja *özv. Göringné.* — Színésznő koromban szereztem. Más vagyonom nincsen. Dotte, a húgom, mult héten adta el *a brilliáns melltűjét, most abból élünk.* Ha legalább kiengednének valamerre. De felügyelet alatt állok. *A Metro-Goldwyn ajánlott szerződést Amerikába,* de nem engednek.

Negyvennégyéves, de *sokkal öregebbnek* látszik... A kislány olyan, mintha az unokája lenne.

— Ő az egyetlen örömöm — mutat a gyermekre. — Mi lesz vele?

Hangja megcsuklik, lehajtja Henny Porten-frizúrás fejét.

— Az emberek azt hiszik, oka vagyok annak, ami történt.

Esküszöm a kislányom életére, hogy semmi részem nem volt a politikában.

Asszony, anya és színésznő volt, semmi más!

Hiába, nem tudja meghatni az embert. *Az ékszerekre* kell gondolnunk, amiket valami rejtett safeben őriznek itt. Közöttük *Erzsébet királyné világhírű gyöngysorát is,* amit a bécsi Rotschild-család *„ajándékozott"* Göringnek. Ez jó időre elég lesz arra, hogy a gömbölyű kis Emmchen és a mamája megmeneküljenek a nyomortól. Jó tucat világhírű festményt megtalálták Göringné podgyászában, de hol van a többi, amik milliókat érnek?

Körös Iván

Pállya Celesztin „otthoná"-ban,
ahol éhen halt a 85 éves világhírű festő

Nagymaros, január 17.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) *Pállya Celesztin* lakását keressük, az „Uj hegyen". Mezítlábas sváb fiúk magyarázzák, hogy Pállya valahol

a hegytetőn, egy tehénistállóban — halt éhen...

Legközelebbi rokonai, barátai és falubeliek kísérték utolsó útjára a különös aggastyánt, aki *világhírű festő* volt. A magános ház, ahová belépünk, inkább *sárkalyiba,* egyetlen szobájának padlója *döngölt agyag,* festetlen faláról csöpög a *nyirok.* A berendezés:

két priccs, foszlott takarók, durván ácsolt asztal, szék. Festő lakott itt, híres festő, de sehol sem látunk képet vagy rajzot.

Olyan rideg a helyiség, mint egy öreg börtöncella. Az asztalon öngyujtó, faragványok és

fél karéj száraz kenyér.

Léptek csoszogtak az ajtóban fáradt öregasszony jelenik meg: *Pállya Celesztin özvegye.*

— Nem is tudom — mondja szenvtelen arccal —, *hány nemzetközi díj tulajdonosa volt... Páris, Róma, London, Zürich...* Ismerték, képeit jól fizették. A háborúban *bombatalálat érte újpesti házunkat,* az ostrom nélkülözéseivel *gyengült a látása, megromlott az értelme. Sokszázezer forint értékű vagyona volt és türte, hogy*

kiforgassák az örökösök...

Ideköltöztünk. Megvettük ezt a... ezt a házat. *Tavasszal lett volna 85 éves.* Ládát húz elő a priccs alól és felnyitja.

A ládában legalább 40 hegedű rejtőzik.

A legkülönbözőbb mesterek munkái.

— *Szenvedélyesen szerette ezeket. Néhányat maga is készített.* Kenyerünk nem volt, de — *hegedűt nem adott el egyet sem. Pállya Celesztin* teljesen *megvakult,* de hallatlan energiával dolgozott tovább. *Festeni már nem tudott, de fúrt, faragott.* Élete utolsó napján is ezt tette.

hideg szobában, lábán takaróval. Dermedt keze lázasan dolgozott.

Az öregasszony az asztalhoz lép, tör a száraz kenyérből és — rágcsálja. Szemében könny csillog. *Rágja az utolsó falatot, ami a világhírű festő után maradt...*

Gramvölgyi Artur

TUDJA ÖN HOL A SEMMELWEIS-UTCA?
AHOL PRECÍZ SZEMÜVEGET KÉSZITENEK
GYIMESI OPTIKA BELVÁROS SEMMELWEIS-U. 8.

Uj arcképes igazolókönyvet kapnak az üzletszerzők

Az ügynökök és utazók üzletszerzői tevékenységet *akár önálló iparűzők, akár alkalmazottak* e hó 1-től csak *az új kékfedelű arcképes igazolókönyv birtokában folytathatnak.* Az üzletszerző arcképes igazolókönyvét tevékenysége közben *az általa felkeresett kereskedőnek vagy iparosnak felmutatni köteles.* Kihágást követ el és pénzbüntetéssel büntetik, aki üzletszerzői arcképes igazolókönyv *nélkül* üzletszerzői munkát végez és *azt az iparost vagy kereskedőt is, aki olyan személyt foglalkoztat, vagy olyan személy ügynöki ajánlatát fogadja el, akinek üzletszerzői arcképes igazolókönyve nincs.*

Uj formában,
kitűnő szerkesztésben,
késő délutáni órákban,
TELJES NAPI KÜL- ÉS BELFÖLDI HÍRANYAGGAL
jelenik meg
a független, tárgyilagos, szókimondó
SZABAD Esti Szó
Ha helyesen kíván tájékozódni, naponként okvetlen vegye meg!

Vasárnap a köztársasági elnök ünnepélyesen megnyitotta a németektől kiraboltgalyatetői üdülőházat
— a bazedov-betegek egyetlen gyógyhelyét

Galyatető, január 18.

(A Reggel kiküldött tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap délben nyitották meg a Galyatetőn lévő üdülőszállót, mely a pénzügyminisztérium nyugdíjalapjának tulajdona. Az ünnepségre megérkezett *Tildy Zoltán* köztársasági elnök és felesége, *Dinnyés* miniszterelnök, *Szakasits* miniszterelnökhelyettes és felesége, *Molnár* külügyminiszter, mint vendéglátó házigazda, *Nyárádi* pénzügyminiszter, *Mihályfi Ernő* miniszter, az elnöki hivatal vezetője és felesége, *Kemény György, Antos István, Vasady Kovács* és *Fóris László* pénzügyi államtitkárok, *Gyöngyösi János* a PK elnöke, *Faragó László* a PK vezérigazgatója, *Kéthly Anna* a nemzetgyűlés alelnöke, *Bojtha Béla* államtitkár és ott voltak a minisztériumok vezető tisztviselői.

A köztársasági elnököt és a feleségét

a szálloda halljában *Nyárádi* pénzügyminiszter üdvözölte. Beszédében elmondotta, hogy *a visszavonuló németek nemcsak a berendezési tárgyakat rabolták el, hanem még a folyosót, az ebédlőt és a társalgószobákat borító gumipadlót is.* Az épület értéke *30 millió forint,* ezért az a gondolat merült fel, hogy ne engedjék tovább pusztulni, hanem építsék újjá és

állítsák az új Magyarország dolgozóinak szolgálatába.

Mivel Magyarország a nemzetközi világban egyre jelentősebb helyet foglal el, szükség volt a reprezentatív szállodára, de az újjáépítés során arra is gondoltak, hogy az OTBA közreműködésével itt a dolgozók pihenést és üdülést találjanak, *elsősorban*

a bazedovosok, akiknek ez az egyetlen gyógyhelye.

A köztársasági elnök válaszában örömének és elragadtatásának adott kifejezést

a látottak felett és azt kívánta, hogy az új Magyarország dolgozói fáradságos munkájuk után itt *pihenést* és *gyógyulást találjanak.*

A köztársasági elnök az épület megtekintése után megjelent *a társasebéden,* majd délután 4 órakor kíséretével együtt visszaindult Budapestre.

A „SAPPHO", DAUDET VILÁGHÍRŰ REGÉNYE, MINT HANGJÁTÉK SZÓLALT MEG AZ ESTE a rádióban. A kitűnő dramatizálás szerzője *Vörös Béla* Kaposvár és Somogy vármegye építési és közmunkaügyi igazgatója, a kaposvári Berzsenyi Társaság főtitkára.

Hirdetmény
az 1948. évi pászkaszükséglet beszerzéséről

Értesítjük t. Hittestvéreinket, hogy ez idén pászkaszügségletükre előjegyzéseket

január 18-tól február 3-ig

eszközölhetnek.

Az előjegyzés részleteit a templomkörzetekben kifüggesztett hirdetményeinken tüntetjük fel.

A Pesti Izraelita Hitközség Elöljársága

Vasárnap megjelent a rendelet a külügyi szolgálat demokratikus szellemben való ellátásának biztosításáról

A minisztertanács a külügyi szolgálat demokratikus szellemben való ellátásának biztosításáról pénteken rendeletet fogadott el, amely mint a Magyar Köztársaság kormányának *600/1948.* rendelete, *vasárnap már meg is jelent a hivatalos lapban.* A rendelet így hangzik:

1. §. A külügyminiszter tárcájának körében működő közszolgálati alkalmazottakat — mégpedig mind a költségvetésileg rendszeresített állást betöltő, mind pedig az egyéb minőségben (pl. szerződéses minőségben, havidíjasként stb.) működő alkalmazottakat — felülvizsgálat alá kell vonni. A felülvizsgálat arra terjed ki, vajjon az alkalmazott egyénisége, szakképzettsége, rátermettsége, szorgalma, egész hivatali működése, különösen pedig a letűnt uralmi rendszer idején betöltött munkakörében tanusított magatartása figyelembevételével megfelel-e azoknak a követelményeknek, amelyek a külügyi szolgálat demokratikus szellemben való ellátásához szükségesek.

2. §. A bizottság elnöke a miniszterelnök, tagjai a miniszterelnökhelyettesek, a honvédelmi miniszter és a külügyminiszter. A bizottság előadója a külügyminiszter. Határozatát a bizottság szótöbbséggel hozza meg. Szavazategyenlőség esetében az a vélemény válik határozattá, amelyhez az elnök csatlakozott. Minden alkalmazott ügyét külön kell tárgyalá alá venni. Az érdekelt alkalmazott meghallgatásának nincs helye.

3. §. A bizottság határozata annak megállapítására szorítkozik, hogy az alkalmazott megfelel-e a követelményeknek vagy sem. Az utóbbi megállapítást tartalmazó határozatot — indokolás nélkül — írásban közölni kell az érdekelt alkalmazottal.

4. §. Azt az alkalmazottat, akiről a bizottság megállapította, hogy a fent említett követelményeknek nem felel meg, az erre vonatkozó bizottsági határozat kézbesítésével egyidejűleg szolgálatától azonnal fel kell menteni és őt hat hónapon belül a közszolgálat más ágában, képzettségének és eddigi munkakörének megfelelő állásba kell elhelyezni, ha pedig ez nem lehetséges, végelbánás alá kell vonni.

5. §. A bizottság határozata, úgyszintén az annak alapján tett intézkedés ellen jogorvoslatnak — ideértve a közigazgatási vagy más bírósági eljárást is — nincs helye.

6. §. A jelen rendelet alapján foganatosított áthelyezésnek, illetőleg végelbánás alá vonásnak az alkalmazottra nézve egyéb hátrányos következménye nem lehet, különösen nem szolgálhat az a más életpályán való elhelyezkedésének akadályául és nem lehet alapja az alkalmazott ellen semmiféle kényszerintézkedésnek sem.

7. §. Annak az alkalmazottnak az állását, akit a szolgálattól a 4. §. alapján fölmentettek, a fölmentés napjával megüresedettnek kell tekinteni és azt — tekintet nélkül a 13.460/1947. Korm. rendeletben foglalt korlátozásokra — be lehet tölteni.

8. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba: végrehajtásáról a külügyminiszter gondoskodik.

Gandhi abbahagyta a böjtölést

Egyheti böjtölés után *Gandhi, India agg bölcse, újból táplálkozni kezdett,* miután testi állapota *végzetesen elgyengült.* Ezt megelőzően egyórás tanácskozása volt *Nehru* miniszterelnökkel, *Kakisztán főbiztosával* és valamennyi indiai közösség képviselőjével.

Százezrek imádkoztak napok óta Gandhi életéért India valamennyi templomában

és most remélik, hogy a véres testvérharc hinduk és muzulmánok között megszűnik s helyreáll a béke India nyugati országaiban.

Főtörzsőrmesterek és postások összeesküvő bandáját fogták el

Vasárnapra teljesen tisztázódott a legújabb összeesküvés minden részlete. Hetekig tartó nyomozás után derült ki, hogy a szervezkedés legfőbb vezetője

Dénes Jenő vezérkari százados, aki Beregfi Károly nyilas honvédelmi miniszter mellett teljesített szolgálatot,

majd Németországba menekült, ahol megismerkedett az ugyancsak bujkáló Bánvölgyi Czakó István főtörzsőrmesterrel és elhatározták, hogy visszaszivárognak és megszervezik az „ellenállást". Mult év februárjában hamis papirokkal tért vissza Bánvölgyi Czakó és sikerült belopakodnia a demokratikus honvédségbe. Az I. kerületi katonai parancsnokság gazdasági hivatalában szoros „elvbarátságot" kötött Horváth Lajos, Tóth László és Pelle Lajos főtörzsőrmesterekkel, s mikor Dénes is hazaszökött, nap-nap után megbeszéléseket tartottak. Czakó a postásokra is kivetette hálóját: Tóth Bertalan és Borbély János postaaltisztekkel, majd Mikajló István postamüszaki ellenőrrel szőtték terveiket.

Fel akarták robbantani a vasúti síneket, a hidakat, megszakítani a telefonösszeköttetést és hogy titkos fegyverraktárakat rendezhessenek be, megkezdték a MATEOSz bérfuvarozók szervezését is.

E célból Kacsur János soffőrt is soraikba fogadták, míg Borbély János röpcédulákat gyártott. A rendőrségnek sikerült az összeesküvőket összefogdosni.

A 40-IK HAJÓ ILLEGÁLIS BEVÁNDORLÓ utasait szállították az angolok az elmúlt héten *Ciprus*szigetére. Az internáltak száma megközelíti a *40.000-t.*

Hatalmas magyar és nemzetközi ipari demonstráció lesz a májusi vásár

Közel ötszáz kiállítani szándékozó vállalat jelentkezett már eddig a szervezés első két hete alatt a Budapesti Nemzetközi Vásárra, amely május 5-én nyitja kapuit a Városligetben. A Kiállítási Központ a vásár békebeli méreteire való tekintettel már most megkezdte az új kiállítási csarnok építését, amelyben a vas-, gép- és szerszámipar mutatja be termelési eredményeit. A külföldi érdeklődés máris jelentős méreteket öltött. A délkeleteurópai tervgazdaságok propagandapavillonokkal és jelentős mennyiségű áruval vesznek részt a vásáron, de ezenkívül is a világ minden tájáról érkeznek érdeklődő levelek a Kiállítási Központhoz. A májusi Budapesti Nemzetközi Vásárra a nagyszámú érdeklődésre való tekintettel február 15-ig fogad el jelentkezést az Árumintavásári és Kiállítási Központ. (X)

Feuer fest tisztít *garantált szárazon tricoletinben*
Me kell, egy nap alatt is. BAJNOK-UTCA 12. Telefon: 127-110

Február 1-én megjelenik a közkegyelem!

Számos értekezletet tartottak a napokban az igazságügyminisztériumban: azt kellett tisztázni, hogy kikre vonatkozik a közkegyelem? A képviselőház ugyanis elfogadta az általános amnesztiára vonatkozó törvényjavaslatot, amely módot ád az államfőnek a közkegyelem hirdetésére. E hét elején a minisztérium már kész tervezetet terjeszt a köztársasági elnök elé és a hivatalos lap február 1-i számában megjelenik az államfő elhatározása: kik részesülhetnek közkegyelemben. Akkora elkészül az igazságügyminisztériumban a végrehajtási utasítás is, hogy a jövő hó folyamán kiszabadulhassanak fogságukból mindazok, akikre a törvény vonatkozik. Az igazságügyminisztériumban most dolgoznak a népbírósági novellában engedélyezett kegyelmi eljárás végrehajtási utasításán is. A népbírósági törvény reformja — az eddigi eljárástól eltérően! — módot ád arra, hogy a népbíróságon elítéltek, vagy azok, akiket az igazolási eljárás során büntettek meg — kegyelemben részesüljenek. A gyakorlat szerint a fogházak tesznek jelentést a minisztériumnak: kik azok a két évnél nem súlyosabb szabadságvesztésre ítélt népellenes, vagy háborús bűnösök, akik méltók a kegyelemre és akiknél reméhető, hogy a demokrácia dolgos hívei lesznek. Ezeknek a büntettét addig is félbeszakítják, amíg a köztársaság elnöke dönt kegyelmi kérvényük felett. Ettől függetlenül mintegy 150 egyéni kérelem érkezett már az igazságügyminisztériumba. Ezek a kérelmezők mindannyian csekély büntetéssel sújtott emberek.

Utóirat egy házassághoz

A hatalmas teremben a légy zümmögését is meg lehet hallani. A tanu ott áll középen, néhány lépésre a vádlottól, aki két fegyőr között ül s a tejüvegablakot bámulja, amely mögött szürke és alaktalan ködfolttá folyik össze a világ. *Két és fél órával a halála előtt.* Az ügyész felemeli a hangját: — *Ön, mint a vádlott felesége, nem köteles vallani!* Az asszony bólint: *Vallomást akarok tenni!* Halk moraj a hátsó padsorokban — a feketeruhás asszony beszélni kezd. Másfél esztendő történetét mondja el, higgadtan, majdnem hűvösen. A hangját nem fűti szenvedély, a szintelen vallomás mégis *drámai vádbeszéddé* forrósodik.

Egy asszony vádol, akit *becsaptak!*

Ha nagyon figyel az ember, *az ő hangján most ezer és ezer asszony beszél* és ezer meg ezer vádlottat vádol — férflakat, akik megjelentek egy őszi napon, hazugságokból színes virágcsokrot kötöttek, gáláns mozdulattal átnyujtották s egy dermesztő órában megelevenedik a virágcsokor, a szirmokból mérges kígyók ütik fel fejüket. Mert hiszen: *december 23-áig* ez az ügy sem volt rendkívüli. A fiatalember ekkor meggyilkolt egy leányt, hogy letéphesse róla az irhabundáját. De addig? másfél esztendőn keresztül udvarolt Amynak, moziba vitte, néha színházba, egyszer bálba is, a Fórum klubba, a medikusokhoz. *Jól táncolt, a foxot különösképpen szerette s remekül tudta utánozni Clark Gablet.* Azt mondta: karrier előtt áll! Az amerikai titkos szolgálat tagja, Weems tábornok munkatársa, nagy feladatok várnak rá. Azonkívül mérnök, ő építette a lipcsei olajműveket s New Yorkban szédületesen jövedelmező irodája van. Mindez kissé hihetetlenül hangzik, nem? Igen, de nem egy hiszékeny asszony számára, *aki férjhez akar menni,* apát keres hatesztendős elárvult kislányának. Amúgyis tele van sebekkel, első férje meghalt az ostrom alatt, háromhónapos kisfiú sivalkodik a karján, éhes, de elapadt az anyatej s a gyermek szemeláttára hal meg, tehetetlenül nézi a vergődését. Itt áll hát magában, özvegyen, 29 évesen, Évával, akit iskolába kell iratni, aki óránként növi ki ruháit. Az apja, Sassy Attila, jónevű festőművész, de csoda, ha annyi képet el tud adni, hogy elsején kifizetheti a műterem bérét s a számláját a fűszeresnél. Anyja Amerikában él hét esztendeje a másik lányával aki divattervezőnő egy áruházban. Minden hónapban küldenek csomagot, ruhát, konzervet, jó, de azért egy 29 éves asszony mégsem állhat egyedül itt a városban, agyonlapítják a házfalak, a magány, a szomorúság. Nos, felbukkan „Jenőke", jólétet, gondtalanságot és boldogságot igér s úgy szereti a kis Évát, mintha a sajátja volna. 22 esztendős a fiatalember. Nem gyanús? Kicsit... Dehát olyan folyékonyan hazudik. Milyen meggyőzőek tudnak lenni ezek a 22 évesek! Testhosszal megelőzték saját korukat, de — fejhosszal lemaradtak róla. Az idősebb korosztály visszahúzódik. Őrlődik a gondok között s próbálja megvetni a lábát. Ezek? Rögtön eljegyeznek, házasodnak, állandóan eskűre készek — felnőttet játszanak. Az asszony úszik az árral, nyomorúságos és szürke hónapok után a remény tarajos hullámai kapják vállra és repítik, hiszen *„lehetetlen, hogy mindez hazugság legyen..."* Mire eszmél, már feleség s ősi ösztönnel, fuldokolva igyekszik tartani *a „poziciót".* Ugy érzi, az a hivatása, hogy *„embert faragjon a férjéből!"* Igaz, hogy mindennap hangos robajjal összedől egy hazugság. Nem tagja a missziónak, Weems tábornok soha még a nevét sem hallotta, életében nem járt Lipcsében, nem is mérnök, a newyorki irodából egy szó sem igaz... Mindegy, mindegy, az asszony most már úgy tapad tíz körömmel ehhez a fickóhoz, mint hajótörött a kósza deszkához — lehetetlen, hogy ő így tévedett, hogy őt ennyire be lehetett csapni. Ujabb hegyomlás: a férj ékszert lop hazulról, még újabb: kapcsolata van valami titkos leánykereskedelmi vállalattal, a hazugságok, a csalások, a lopások most már mind visszaütnek és ököllel verik az asszony arcát.

Megérkezik Amerikából az anya és a nővér, valami titkos megérzés hajtja őket...

Már megkéstek, a lavina irgalmatlan erővel zúdul lefelé, elsöpri Tiszavölgyi Idát, akinek egyetlen bűne, hogy irhabundája van, az ifjú férjnek pedig szüksége van erre az irhabundára, legalább háromszáz forint kell, hogy jó vacsora után meghitt nyugalomban üldögélhessen a családi körben. Mert a póz, a póz még fontos — szerető férj, szerető apa, derék ember, szorgos és igyekvő — s *Raszkolnyikov a mellényzsebben,* üldögél otthon a feleségénél és hétéves kislányát lovagoltatja a térdén, sültet eszik és szaloncukrot szopogat. „Szürke karácsonyunk van" — mondja és „reggel együtt megyünk templomba."

Ami azután történik — már a gépek dolga, a szerkezeté, amely törvényszerűen összezúzza a hazugot, a tolvajt, a gyilkost — s áll a pulpitus előtt világítóan fehér arcával az asszony és vádol. Már nem is tudni, kit? A férjét, akinek már úgyis minden tökéletesen mindegy? Önmagát? *Az asszonyok zúgnak a tárgyalóteremben a halálos ítélet után,* amikor a vádlottat elvezetik s a feleség apja és nővére karján roskadozva zegzugos folyosókon menekül a kijárat felé — sápitozva s feldúltan követi egy női csoport, sziszegnek, fújnak, átkozódnak: *„Szégyelje magát! A férje ellen vallott! Bitóra juttatta a saját urát! Amíg él, üldözi az akasztott ember lelke!"* Borzalmos szavak, az ember feltűri a kabátgallérját, meggyorsítja a lépteit s arra gondol, milyen ostobák ezek a banyák s mennyire nem látnak orruknál tovább. Ez az asszony ugyanis saját fejére mondta vádbeszédét, *esztelen könnyelműségére, hamis mártirmagatartására, elhamarkodott megbocsátásaira, kapkodó férjhez-akarok-menni vágyára, felületességére... nem mártir! Csak becsapott nő.* S jobban gyülöli önmagát, mint a férje emlékét. Ha egy férfi öl, azt még meg tudja bocsátani egy szerelmes asszony. De, hogy hitt neki, nem bocsátja meg sohasem.

Halász Péter

IRODABUTORT IS
KOCSIS JÁNOS készítőnél vegyen Budapest, V., Nádor-u. 20. Tel.: 127-182

LUKÁTS PENZIÓ Belvárosban. Elegáns szobák, etage fütés, állandó melegvíz. Királyi Pál-u. 9. T.: 384-531

BRILLIÁNS- és PLATINAÉKSZERT
priváttól a legmagasabb áron veszek.
D. e. 9—2-ig, Holló-utca tizenöt fszt. LÓRÁNT

Kávéház **METROPOL** Étterem
Ismét mindennap reggelig nyitva
RÁKÓCZI-ÚT 88.

HIREK

Tovább tart a szokatlanul enyhe időjárás

Nyugat-Európába viharos erővel áramlik be az óceáni levegő. Európa középső részein a hideg légtömegek ereje tovább gyöngül. Magyarország területén *éles időjárási ellentét* alakult ki. *Amíg Dunántúl a hideg légtömegek kerülték uralomra és ennek következtében erős havazás van — a Balatontól északnyugatra 5—10 cm-es hóréteg fekszik —, addig az ország többi részén enyhe az időjárás.* A hőmérséklet általában *6 és 8 fok közötti*, de *Békéscsabán 10—12 fokra* emelkedett. *A várható időjárás hétfő estig mérsékelt déli, délnyugati szél, borult, ködös idő, több helyen eső, havas eső, havazás.* Lapzárta előtt jelentette a Meteorológiai Intézet, hogy a hideg levegőtömegek megjelenése *csak átmeneti és helyi jellegű volt és továbbra is enyhe időjárás várható.*

— **Vasárnaptól 1.20 forint az espresso-feketekávé ára.** A fővárosi espresso-tulajdonosok a kávéfőzők ipartestülete útján beadvánnyal fordultak az Anyag- és Árhivatalhoz: a magas rezsiköltségekre való hivatkozással a feketekávé árának 1 forintról *1.30 forintra* való felemelését kérték. Az Anyag- és Árhivatal a benyujtott költségek átvizsgálása után, *szombaton úgy döntött, hogy hozzájárul a feketekávé árának 1.20 forintra való felemeléséhez.* Az új ár *az espressókban vasárnap reggel már érvényes is volt.*

— **Házasság.** *Babádi-Madas Alexandra* és dr. *Markóczy Miklós* vizsgálóbíró vasárnap házasságot kötöttek a XII. kerületi anyakönyvvezető előtt.

— **Kilencen voltak...** A nácik gaztetteinek története, a hivatalos lap vasárnapi számának közlése szerint, *új adattal* bővült. A holttányilvánítási rovat szerint *Griesz Lipótné* született *Pollacsek Frida* és *a családnak 9 tagja*, akik valamennyien *Pakson* születtek, köztük a 70 éves *Griesz Bernát*, 1944 július 8-án és 30-án *Auschwitzban „eltüntek"*.

81 tanárt és tanítót nevez ki a főváros

A főváros 81 tanári és tanító kinevezésére kapott felhatalmazást a minisztertanácstól. Az új tanerőket az általános iskolákban fogják alkalmazni. A tanítók között most végzett *19—20 éves fiatalemberek vannak, 40 éven felüli egy sincs a kinevezettek között.*

— **Egy rendőrfőhadnagy elbocsátása a hivatalos lapban.** A Magyar Közlöny vasárnapi számában közli az államrendőrség vidéki főkapitányságának hirdetményét, amely szerint „a belügyminiszter az államrendőrség kötelékéből *azonnali hatállyal* elbocsátotta *Szabadosi Béla* rendőrfőhadnagyot saját és hozzátartozóinak az államkincstárral szembeni *minden igénye kizárásával*".

— **Sztrájkolnak az athéni ujságírók.** Az angol rádió jelentése szerint *az athéni lapok vasárnap nem jelentek meg*, mert az ujságírók és a lapok alkalmazottai *alacsony fizetésük miatt sztrájkolnak.* (MTI)

— **Endrődy Béla: Ötven vers.** Valóban nem véletlen, hogy Endrődy Béla verseit olyan szívesen zenésítik meg és sanzonjait szinte állandóan éneklik azok a dizőzök, akik a boogie-boogie és a hoki-poki mellett helyet szorítanak műsorukban néha a tiszta költészetnek is. A zeneszerzőknek nincs nehéz dolguk Endrődy verseivel, a rímek, a képek, a gondolat s az érzés ritmusa önmaguktól muzsikálnak, halkan, finom és férfias bájjal. A „férfikor nyarán" a költő mégegyszer visszanéz, emlékezik a tavaszra, s a fürgén illanó nyárra, aztán kicsit fanyar mosollyal nekivág az ősznek, a télnek, „a novembernek", a „felejtésnek". Ötven vers: és benne a férfisors. Az ízük, a zamatuk néha Geraldyra emlékezteti az embert — csalódott szerelmeseknek, meg nem értett asszonyoknak, álmodozóknak és kételkedőknek, boldogoknak és boldogtalanoknak ajánljuk, azoknak, akik már rájöttek arra, hogy válságos pillanatokban a leghűségesebb tanácsadó egy jó verseskötet.

Vasárnap hajnalban tettenérték a jegyközpont „házi" betörőjét: egy fiatalkoru fűtőt

Vasárnapra virradó hajnalban *tettenérték az élelmiszerjegyközpont házi betörőjét, akit már hosszú ideje kerestek.* Sorra törték fel az utóbbi hónapokban a jegyközpont iroasztalfiókjait, berendezési tárgyak tüntek el, valamint a tisztviselők télikabátjai. A jegyközpontban szolgálatot teljesítő rendőr akkor fogta el *az egyik elbocsátott fiatalkorú fűtőt*, amikor éppen az egyik iroasztalt feszegette, ahonnan 950 forintot akart kivenni. A főkapitányságon bevallotta, hogy *rendszeresen járt be* a jegyközpontba, ahol azelőtt szolgálatot teljesített és onnan mintegy *14.000 forint értékű ruhaneműt, valamint pénzt vitt el.* A zsákmányt *mozira, cukrászdára és italra költötte.* Átadták a fiatalkoruak bíróságának.

— **Halálozás.** *Rozgonyi László* festőművész 1948 január 16-án váratlanul elhunyt. Temetése január 19-én 15 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából.

— **Károlyi Amy: KÖRHINTA.** Ifjúsági irodalmunkban új irányt jelent, új értékeket képvisel *Károlyi Amy* meséinek gyüjteménye. Gyermeki hang és tiszta költészet egyesül bennük s a mindennapi élet nemes szépségét tárják föl kis olvasóink előtt, 4—8 éves gyermekeknek. *Vasi* művészi rajzaival.

* **Kiss Jenő** hites könyvvizsgáló irodáját, VII., Somogyi Béla-út 25., II. 1. alatt megnyitotta. Telefon: 423-726.

* **Az ÚJ MAGYARORSZÁG 300 díjas keresztrejtvény-versenyének** első díját, a *Tonalit* zeneszekrényt, szombathelyi gimnáziumi tanár, a másodikat, az *Orion 844-es* típusú rádiót budapesti postaellenőr nyerte. Az *Új Magyarország* január 31-i számában új keresztrejtvény-verseny kezdődik.

* **Gallyatető megnyilt.** Kitűnő ellátás, kényelem, központi fűtés, polgári árak. Szobarendelés az IBUSz Vigadó-téri főirodájában. Telefon: 189-200.

— **Ismeretlen fiatal nőt gázolt halálra a villamos.** A Nagykörút és a Baross-utca sarkán vasárnap délután a 16-os villamos halálragázolt *egy 25—30 év körüli ismeretlen szőke nőt.* Iratok nem voltak nála, így nem tudják, hogy kicsoda. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

Valuta a műhely padlója alatt — három évi fegyház!

Bizalmas bejelentés alapján jelent meg a gazdasági rendőrség *Székely Albert címfestő* műhelyében és házkutatást tartott. A műhely padlója alatt elásva

1589 dollárt, 23 tízkoronás aranyat és 44 külföldi aranyérmét

találtak. *Székely* előadta, hogy a valuták és aranyérmék vejéé, *Illés Lajos textilnagykereskedőé.* A budapesti uzsorabíróságon *Illés* azzal védekezett, hogy az értékeket *Zeisler Ernő nevű barátja bízta rá, akit deportáltak*, de még nem jött vissza és ő ennek számára őrizte az értékeket. Az uzsorabíróság *nem fogadta el* a védekezést és

Illést háromévi fegyházra, Székelyt pedig nyolchavi börtönre ítélte.

Ezenkívül elrendelte *mindkettőjük iparengedélyének elkobzását.* Fellebbezés folytán az ügy a Kúria *Gergics*-tanácsa elé került, amely az ítéletet *jogerőre* emelte.

— **Szobrokat loptak a Kiscelli-úti múzeumból.** *Dr. Molnár József* múzeumi őr feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Kiscelli-út 108. alatti fővárosi múzeumból ismeretlen tettesek *szobrokat és egyéb tárgyakat loptak.* Többek között *Telcs Ede* Alpár Ignácot ábrázoló életnagyságú szobrát is elvitték, továbbá *Hans Gassernek* „Lovagiasság" című egyméteres bronzszobrát.

— **Kitüntették Hunwald Sándort.** Köztársasági érdemrenddel tüntette ki *Tildy* elnök *Hunwald Sándort*, a cionista ifjúságnak *az ellenállási mozgalom* során hősi halált halt vezetőjét. A kitüntetést a cionista ifjúság *„Haromi-Hacair"* szervezet vezetőségének adták át ünnepélyesen. *Kulcsár István* főorvos, *Salamon Mihály* elnök, *Bisseliches Mózes* és *Szabó Imre* méltatta *Hunwald Sándor* érdemeit, míg *Weiss Dán* a cionista fiatalság ellenállási küzdelméről és *Megyeri Józsefről*, aki a nyilasok idején partizán egységeket vezetett, emlékezett meg.

— **A Politika** új száma *Katona Jenő* tanulmányát közli „Kossuth és a magyar és olasz risorgimento" címen. A változatos szám tartalmát *Peéry Rezső, Gogolák Lajos, Frey András* cikkei egészítik ki.

Vádlottak padjára került a törvényszéki írásszakértő

Fischhof Hanna, az ismert és tehetséges *törvényszéki írásszakértő* ezúttal a vádlottak padján fog szerepelni — *felhatalmazásra üldözendő rágalmazás vétségének* vádja alatt! *Olt Károly* népjóléti miniszterhez intézett beadványt *Fischhof Hanna* és azt írta dr. *Vincze István* miniszteri titkárról: állásának helyzeti előnyeit kihasználja és arra hivatkozik, hogy az ő kedvéért a miniszter törvényellenes intézkedéseket is elrendel!

Tojás, tojás...

A tojás, tudott dolog, közszükségleti cikk, sőt tömegcikk. Télen a tyúkok, ugyancsak tudvalévőleg, nem-igen tojnak s ezért hogy az ellátásban fennakadás ne történjék, a tojást mészvizben konzerválják. Mégpedig tömegben, amihez sok pénz kell. A székesfővárosi Községi Élelmiszerüzem, nagyon helyesen, ez évben 8 és fél millió tojást tárolt és e célból nagyobb összegü hitelt kapott a kormánytól. Ennek azonban az volt a feltétele, hogy a tárolt tojás 70 százaléka fölött a kormány rendelkezik. Helyesebben nem a kormány, hanem az a közhivatalnok, akihez a tojásügyek tartoznak. Már most természetes lett volna, hogy télvíz idején, főleg karácsony előtt ezt a nagy tojásmennyiséget a piacra vessék, hogy a kispénzű emberek tojást vehessenek az ünnepekre. Ezt akarta az Élelmiszerüzem, de üzem tervez és hivatalnok végez. A hivatalnok úr viszont nem engedte a tojást piacra hozni, mivel nem kereskedő és nem a kereskedő agyával gondolkodik. A tojáskereskedő ugyanis a lanyha téli időjárás és a hirtelen meginduló nagy tojásözön láttára ész nélkül piacra vetette volna a konzervált tojásokat, miután a tojás ára 2 forintról 60 fillérre zuhant. Viszont az osztályfőnök úr ezt nem engedélyezte, így az Élelmiszerüzem már eddig is egymillió forint veszteséget szenvedett és ezt a veszteséget megfizeti a főváros, más szóval mindenki, aki adót fizet és tojást vásárol. A tanulsága ennek a történetnek az, hogy államosított kereskedelemhez kereskedő is kell, mert a tojás nem akta és sem az időjárás, sem pedig a tyúkok nem igazodnak a hivatali észjárás szerint.

KISS DEZSŐ

Pék András, vagy bohózat egy csecsemő körül

— **„Tessék, itt a férje gyermeke, ezennel az ön gondjaira bízom!"** —

kiáltotta izgatottan az ifjú anya, a csecsemőt lerakta a díványra és *elrohant.* A feleség, akinek a gondjaira bízták a csecsemőt, azon nyomban *elájult.* A viharos anya, *Kuti Sarolta* szobalány, a feleség: *Aradi András belvárosi kereskedő felesége*, akinek a férje a letétbe helyezett gyermek — *állítólagos atyja.* De a bonyodalom csak most következett. Öt perccel később megérkezett Aradiék leánya, *Szilágyi Endréné, édesanyja ájultan feküdt a szőnyegen, a diványon pedig a gyerek bömbölt.* Szilágyiné felélesztette az anyját, aki zokogva elmondotta, miféle drámai jelenet játszódott le öt perccel előbb. Most a fiatalasszonyon volt a meglepetés sora! Mert *Szilágyiné férje néhány nappal előbb érkezett haza a hosszú hadifogságból* s így

az a veszedelem fenyegetett, hogy a férj összefüggést keres a családba csöppent kéthónapos gyermek és a felesége között.

Szilágyiné gyorsan határozott, felkapta a gyereket, elrohant vele a rendőrségre, ahol előadta, hogy az utcán találta az elhagyott csöppséget. A rendőrtisztviselő hitelt adott a mesének, jegyzőkönyvet vett föl és ezt mondta:

— **Ma András napja van, velünk szemben van egy pék, kereszteljük a gyereket Pék András névre.**

Tiszta véletlen, hogy az állítólagos apát szintén Andrásnak hívják. A gyerek, e történet ártatlan hőse, a rendőrségről a *lelencházba* került. Szilágyiné hazament anyjához, *de ott már várta a gyermek bűnbánó anyja, Kuti Sarolta*, aki

őrjöngve követelte vissza a gyermekét.

A társaság most újból a rendőrségre került, ahol megindult a fiatal Szilágyiné ellen az eljárás családi állás elleni vétség miatt, *el is ítélték egyhavi fogházra, de a büntetés végrehajtását felfüggesztették* és az ítéletet a Kuria most jogerőre emelte.

Kivégezték a becsei razzia értelmi szerzőit

1947 decemberében Becsén halálraítélték Siflis Imrét, Szanka-Horváth Ferencet, Tiszavölgyi-Szonomár Lászlót, Pucsai Kálmánt, Kiss Vincét és Terék Mártont, az 1942. évi véres becsei razzia értelmi szerzőit, akik mintegy 200 embernek okozták halálát. Az ítéletet most valamennyi halálraítélten végrehajtották.

— **Akik megmaradtak a „nagykátaiak" közül...** Megrendítő bajtársi összejövetel volt a napokban: azok találkoztak, akik a hirhedt Murai alezredes ezer meg ezer munkaszolgálatos áldozata közül *életbenmaradtak! Nem voltak sokan*, de szeretettel gondoltak azokra a volt feljebbvalóikra, akik — *kivételek* voltak! Különösen *Schell Pál* hadnagyra, aki emberi módon beszélt hozzájuk és emberekként bánt velük, *Kóródy Bélára*, aki vértanuhalált halt gerincei magyarságáért, *Körmendy Elemér* és *Albon* főhadnagyokra, akiknek köszönhető, hogy a hajdani Schell-századból *hetven ember maradt életben.*

— **A Külügyi Társaság** hétfőn délután az Országháza épületében ülést tart, amelyen *André Ulmann*, a párisi „Tribune de Nation" főszerkesztője *„Hogyan érthetik meg egymást jobban a franciák a magyarokkal"* címen előadást tart. A bevezető beszédet *Boldizsár Iván* államtitkár mondja.

IRÓGÉP számológép javítás — karbantartás, vétel — eladás. Roncs gépeket is veszek KOVÁCS ALADÁR VII., Nagyaládi Szabó-u. 46. Tel.: 428-141

IRÓGÉP vétel, eladás ÉDES ÉS DÉCSY Akácfa-utca 13. Telefon: 222—624

Perzsaszőnyeg Vétel-eladás. UNGÁR. Király-u.14 Rákóczi-út 42

Margithídnál Dunaránéző kétszobás modern lakás, beépített bútorok és helyreállítási költségek megtérítése ellenében azonnal átadó. Tel.: köznap 124—969.

IRÓGÉP Kovács A. és Társa V., Nádor utca 5. Telefon: 183 — 296

FÜRÖDHET OTTHON! Fürdővíz fillérekért RGT Elektroforral ára 320 Ft Garancia. RGT II., Tégla-u. 4. Tel.: 457-430

Bélyeget, régi levelezést vesz Kaufman, Pauley Ede-u. 43. III. 20 (1-3-ig) Telefon: 421-798.

2 db IRÓGÉPET 2 db számológépet vennék SÜRGŐSEN. Tel.: 132-553 KOLESA, Markó-u. 33

BOLDOG IS LEHET, MERT ÜZLET-, ÜZEM-, IRODA- HELYISÉGET ÖNNEK IS SZEREZ FELLNER SZENT ISTVÁN-KRT 30

DUNHILL- gyártmányokat. ELEFÁNTCSONT figurákat veszünk. GALLWITZ IV., Párisi-u. 9. Városház-utca sarok.

Gáz és villany RÜTOT roncs állapotban is VESZÜNK. RGT II., Tégla-u. 4. Telefon: 457-430.

SI RUHÁK ÁTLÁTSZÓ esőkabátok, ballon- és lódenkabátok, sportmellények MÁRTON és SZÁSZ V., Gróf Teleki Pál-utca 3. szám.

Elszakadt ÁTLÁTSZÓ kabátját nyomtalanul megjavítja Zsadányi esőköpenyüzem, VI., Révai-utca 10., II. 16. Telefon 127-013

Jómegjelenésü uraknak nagy kereseti lehetőség. Eötvös-u. 12. I. emelet 14.

Astor penzió Mérleg-utca 2. Greshampalota. Telefon: 187-020. Szép szobák, központi fűtés, melegvíz.

ÁTLÁTSZÓ esőkabát eredeti angol anyagból kapható lódenkabát, siruha SALAMONOVITS MANÓ esőköpenyüzem, V., Sas-utca 25.

GARDEN PENSIÓBAN közp. fűtéses szobák napi 10 forint. Alkotmány-utca 21. szám. Telefon.

Akadémia-utcában 4 emeletes üres épület egészben vagy részében is ELADÓ helyreállított állapotában is. Szuterén és földszint összesen 1400 m2. Külön is kapható á 700 m2. Emeletenként 36 szoba, hivatalnak vagy lakásnak. Bővebbet: Gábor Miklós mérnök V., Falk Miksa-u. 13. I. 2. Tel.: 126—923.

Selejtpapírt irományt vásárolok, ellenértékéért kívánságára ÚJ PAPÍRT kaphat. Zelinka Sándor Bpest, VII. Miksa-u. 5 Telefon: 425—598

VESZEK márkás ét-, teás- és mokkáskészletet magas áron. Éber Vilma, V., Vörösmarty-tér 1.

Uj és használt BŐRÖNDÖK vétele és eladása Weil csat épszínház-u. 26 Tel. h. 136—816

HANGSZER, ZONGORA eladás, vétel, csere REMÉNYI KIRÁLY-UTCA 58.

Kalapja piszkos formátlan? Rendbehozza: Lamper kalapos mester Jókai-tér

A REGGEL Megjelenik minden hétfőn és pirosbetűs ünnep után A szerkesztésért és a kiadásért PÁRTAY TIVADAR felelős. Igazgató: TIMÁR SÁNDOR. V., Lajcsy-Zsilinszky-út 78. Telefonok: szerkesztőség: 129—079 és 128—345. Kiadóhivatal: 129—670. Légrády Testvérek R. T. könyvnyomdája, Bpest. A nyomdáért felelős: Agárdi Károly igazgató.

Kétmillió értékű gyapot égett el a Kötő- Szövőgyárban

Szombat délután *szirénák sikoltása* szakította szét a munkautáni csendet. A főváros minden sarkából *tűzoltó-autók hatalmas, létrakocsik és motoros fecskendők* száguldottak Pestszenterzsébet felé, ahonnan jelentették, hogy a Török Flóris-utca 106. alatt *kigyulladt a Magyar Kötőszövőgyár raktára.* Mire a munkások meglátták az épület egyik sarkából kiszivárgó füstöt, a raktár másik végéből már *szilajon törtek fel a lángoszlopok.* A riadóra nemcsak a főváros minden őrsége Pestszenterzsébet felé robogott, hanem

a környékbeli városok és falvak tűzoltói is

az egyre hatalmasabb lánggal lobogó gyármáglya felé siettek. *Tizennét Niagara-fecskendő* támadta meg a susogva égő gyapotbálák tömegét, a gyár munkásai baltákkal és dorongokkal estek neki a lángoló gyapotnak, a tűzoltók pedig

rohamra indultak a fojtogató füsttenger ellen,

míg arcukról, a gázmaszk alól, feketén folyt le a füstös verejték. Folytonosan váltani kellett a fecskendőkkel rohamozó tűzoltókat, míg a környék lakosai *vödörlánccal* segítették munkájukat. Hamarosan a helyszínen termett a főkapitányság bizottsága, *Simon* ezredes vezetésével és velük tartott *A Reggel* munkatársa is.

Este kilenc óra felé a raktár legnagyobb részét sikerült eloltani,

tíz órakor pedig elvonult az utolsó tűzoltószerkocsi is, csupán a hátrahagyott tűzoltók és a munkások őrsége őrködött tovább, nehogy újra feltörjön a romok és a hamu alól az alattomos tűz. Az államvédelmi osztály nyomozói ezalatt egymásután hallgatták ki a munkásokat, akik egyelőre nem tudnak világos képet adni a tűz keletkezéséről. Feltűnő, hogy *az átnedvesedett gyapottömegen, a zuhogó esőben mily gyorsan lobogott végig a tűz,* egy felügyelő pedig azt vallotta, hogy félórával a tűz kirobbanása előtt végigjárta a raktárat és

semmit sem vett észre.

Lehet, hogy a vasárnap folyamán *őrizetbevételek* lesznek. A kár — félhivatalos becslések szerint! — *mintegy kétmillió forint.*

Hamuvá égett a „Regent" palota 280 halottja

Tavasszal takarítják el a romokat

A felrobbant és teljesen rombadőlt „Regent"-palota romjai alól szakképzett munkások és tűzszerészek igyekeztek kiemelni *Cseh György táncatanár eltemetett páncélszekrényét,* amely kilátszott a romok közül. A hatóságok idáig *nem engedték meg, hogy bárki is kutasson a Mártírok-útja és a Keleti Károly-utca sarkán emelkedő romhalmaz alatt, melynek kő-, vas- és betontömege*

280 halott tetemét fedi.

Mivel a romok alatt még fel nem robbant lövedékek lehetnek, nem engedték meg a romeltakarítást, de *Cseh György* kérelmét a II. kerületi elöljáróság mérnöki hivatala és a II. kerületi rendőrkapitányság kivételesen teljesítette. A páncélszekrény egyrésze *megolvadt állapotban került elő,*

az értékek is hamuvá égtek.

A munkának tehát nem volt semmi értelme. *Megszenesedett emberi végtagok is kerültek elő kutatás közben és a szakértők szerint valószínű:*

a robbanás olyan hőt idézett elő, hogy az emberek és ingóságok teljesen szénné és hamuvá lettek.

A koratavasszal tűzszerészek segítségével *hozzálátnak a romok elhakarításához, de ép holttetemet már nem fognak találni...* A robbanás harmadik évfordulóján, e hó 22-én, *csütörtökön reggel 9 órakor az elhunytak lelkiüdvéért gyászmise lesz a Mártírok-útján, a Ferencrendiek templomában.*

A gyülölködők megbékéléséért fohászkodtak

a pesti gettó felszabadulásának vasárnapi évfordulóján

Vasárnap délelőtt zsúfolásig megtelt a dohányutcai izraelita templom, mert hálaadó istentiszteletet tartottak *a pesti gettó felszabadulásának*

harmadik évfordulóján.

A templom kapujában is hatalmas tömeg gyülekezett, hogy *a hangszórókon közvetített istentiszteletnek legalább fültanuja lehessen!* A kormány, a honvédség, a rendőrség s a politikai pártok képviselőinek jelenlétében mondott megrázó hálaimát dr. *Katona József* rabbi:

„Könyörgünk a Mindenható Istenhez a gyűlölködők megbékéléséért és azért, hogy tünjön el a szívek izzó bosszúvágya" — mondotta.

majd háláját fejezte ki *a felszabadító vörös hadseregnek* és mindazoknak, akik a felszabaduláshoz segédkezet nyujtottak. Az emlékbeszédet dr. *Herskovics Fábián* rabbi tartotta. Annak a *felejthetetlen pillanatnak* megelevenítésével kezdette, amikor három esztendővel ezelőtt egy havas téli reggelen *a gettó halálra ítélt lakói megpillantották az első szovjet-csapatokat!* Megható szavakkal emlékezett meg a magyar zsidóság *sokszázezer mártirjáról* és küldte el fohászát Istenhez, hogy

a pesti gettó legyen az utolsó gettó a világ történelmében.

Végül Isten áldását kérte a magyar demokráciára, a köztársaságra, a köztársaság elnökére, a kormány tagjaira és az ország valamennyi becsületes szándékú polgárának munkájára. A hálaadó istentiszteletet *a gyászolók hangos zokogással kísért halotti imája* fejezte be.

Az Atlanti-óceán uj átrepülési rekordja

Londonból jelentik. A Panamerican légitársaság egyik gépe az újfundlandi Gender és az írországi Shannen közötti utat 5 óra 3 perc alatt tette meg és ezzel 26 perccel megjavította az Atlanti-óceán átrepülési rekordját.

Hétfőn ítél a törvényszék: rablógyilkos-e, vagy — teljesen ártatlan egy megvádolt cipőkereskedő?

Hétfőn ítéletet kell hirdetnie a *pestvidéki* törvényszék *Borbély-tanácsának* egy gyilkossági ügyben, amelynek állítólagos tettese még *most is tagad* és megbízható *alibi-tanui is* vannak.

— *Kérem, ő volt a gyilkos!* — vallják a tanuk. — Felismerjük... csak akkor *bajusza* volt.

— *Sohasem volt bajusza,* a gyilkosság napján otthon volt! — vallják más tanuk.

Péter Zsigmond szécsényi cipőkereskedő a vádlott,

rablógyilkossággal gyanusítják.

Mikulás-napján teherautón érkezett 8—10 ember Szécsényből Budapestre, közöttük *Bozsó László* cipőkereskedő. Bozsó másnap *Aszódra ment,* ahol az Imreh-féle vendéglőben késő estig mulatozott, aszódi fiatalemberekkel. Másnap

átlőtt fejjel, holtan találták

a vasúti állomás töltésén. Sálját a szájába gyömöszölte a gyilkos. Társa, akivel együtt távozott a vendéglőből, még azon az éjszakán elvitte aszódi szállásukról *Bozsó podgyászát és a nagyértékű bőrárút,* amit a kereskedő Budapesten vásárolt. Azt mondta, hogy *váratlanul autó jött értük!* Azután nyomtalanul *eltünt.* Az aszódi rendőrség elvitte az Imreh-vendéglőben mulatozó fiatalembereket Szécsénybe, mert az volt a feltevés, hogy *a gyilkos nem lehetett más, mint az az ismeretlen ember,*

akivel együtt a meggyilkolt cipőkereskedő a vendéglőből távozott.

Ezek a fiatalemberek pedig bizonyára *fel fogják ismerni.* Egyik szécsényi vendéglőben, ahová az aszódi nyomozók a fiatalemberekkel együtt benyitottak, ezek *szinte kórusban kiáltottak fel:*

— *Az a gyilkos!!*

Egy

billiárdozó fiatalemberre mutattak, Péter Zsigmondra,

aki haragosan tiltakozott a gyanu ellen. Számos szécsényi ember pedig *határozottan állította és állítja most is, a törvényszék előtt, hogy Péter Zsigmond Mikulás-napját otthon töltötte és napokig*

ki sem mozdult Szécsényből.

Az aszódi mulatótársak, *Szedő Pál, Boldog Ferenc* és *Udvardi Béla,* valamint *Bozsó László* aszódi szállásadója, *Szabó Imre* és az *Imreh-vendéglő tulajdonosa azonban határozottan felismerik* Péter Zsigmondban azt az embert, aki együtt távozott a soha többé élve nem látott Bozsó Lászlóval.

Itélet: hétfőn!

Hatvankét ártatlan embert gyilkoltak meg *egy „rendfenntartó század" tagjai,* akik önként jelentkeztek a vérengzésre

A Reggel bajai tudósítójától.

Hosszas nyomozás után fogta össze a bajai rendőrség azt a bandát, amely a háború alatt

egy bácskai „rendfenntartó század"

soraiban követte el gaztetteit. A század, amelynek *Szabó Imre* tartalékos főhadnagy volt a parancsnoka, az ukrajnai Buchin melletti erdőt akarta megtisztítani a partizánoktól, de miután partizánokat nem talált, *összefogta a község lakosságát: 62 személyt, közöttük gyermeket is.* Másnap reggel Szabó főhadnagy parancsot adott

a foglyok kivégzésére

és *önkéntes jelentkezőket* keresett a véres tettre. A most elfogott *Kisabonyi Vilmos* géplakatos, *Juhász Gergely* földműves, *Osztrogonácz Miklós* földbérlő, *Varga Mihály* napszámos, *Turcsányi István* földműves, *Farkas László* fuvaros, *Kőszegi Sándor* földműves és *Zugeber Ferenc* földműves jelentkezett, majd *Kuluncsics József* községi tisztviselő, tartalékos zászlós parancsnoksága alatt kihajtották áldozataikat egy árok szélére és

valamennyit meggyilkolták, majd levetkőztették és kirabolták.

A községbe visszatérve, az áldozatok lakásait is kifosztották. *Egyikük letartóztatásakor is azt a csizmát viselte, amelyet meggyilkolt ember lábáról húzott le!* Valamennyien *beismerték bűnösségüket.*

Jankó Péter, Téglás István, Raskó Gyula és Szabó Mihály a NOT új tanácselnökei

A Népbíróságok Országos Tanácsának átszervezése megtörtént, *a február elsejétől kezdve ismét működő NOT tanácselnökei a következők: Jankó Péter dr., Téglás István dr., Raskó Gyula dr. és Szabó Mihály dr.* Az igazságügyminiszter később *még négy tanácsot* is állít fel; ezek egyikét *Sarlós Márton,* a NOT másodelnöke fogja vezetni. *Jankó Péter* helyét a budapesti népbíróság másodelnöki székét *egyelőre nem töltik be.*

Lemondott Székesfehérvár helyettes polgármestere, mert pártja kizárta

— *lisztpanama miatt*

(A Reggel székesfehérvári tudósítójától.) Pávits József, Székesfehérvár helyettes polgármestere bejelentette a város törvényhatóságának, hogy lemond állásáról, mert az párttagsághoz volt kötve és őt pártja kizárta tagjai sorából. Pávitsot az emlékezetes lisztpanamával kapcsolatban ítélte el az uzsobabíróság, a közellátás érdekeit veszélyeztető bűncselekmény miatt, feltételes pénzbüntetésre s pártja még az ítélethozatal előtt zárta ki.

FOTO PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ ÁRAI
3 órán belül
5x6 méretű igazolványkép 3 drb 10 Ft
6x9 méretű Ulevélkép 3 drb 15 Ft, 5 drb 20 Ft

IPARI ÉS KERESKEDELMI
vállalat, mely két gyáripari és több kereskedelmi iparengedéllyel, 15 munkással dolgozik, a belső V. kerületben nyilt üzlethelyiséggel (140 m²) és ugyanott berendezett ipari műhelyekkel és raktárakkal (1500 m²) rendelkezik, elköltözködés miatt
ELADÓ
Amennyiben a kb. 400 ezer Ft-ot érő komplexumra féláron sem akadna vevő, likvidálnánk és az összes helyiségek a helyreállítási és ipari árambevezetési költségek megtérítése ellenében volnának átvehetők. A helyiségek impozáns nyilt üzlet, szövetkezet, gyár, beraktározási vállalat s bármely más célra alkalmasak. Érdeklődők „Részvénytársaság H. I." jeligére írjanak A Reggel kiadójába.

Régi női táskáját olcsón újjáalakítom legújabb modelljeim szerint
PERÉNYI, bőrdíszműves
IV., Egyetem-utca 2.

Modern ékszerek és ezüst áruk
készítője
Breitner Ákos Nagymező-u. 8 Tivoli moziház
Brilliáns vétel-eladás napi áron.

Budapest—Venezia—Miláno—Róma
repülőgép indul január 24.
„JUGOMART" Nemzetközi utazási iroda
V., Dorottya-utca 6. Tel. 183—16.

BALASSÁNÉ DÖMJÉN TERÉZ
áll. kép. okl. zongoratanárnő
a tanítást újból megkezdte.
Kezdők és haladók számára.
V., Bajcsy Zsilinszky-út 48. IV. 4
Lift.

BERLITZ-nyelviskola
UJ NYELVTANFOLYAMOK
IV. VÖRÖSMARTY-TÉR 2.

INGJAVÍTÁS
Ingklinika
Szentkirályi-utca 2. (Rákóczi-útnál)

AREGGEL SPORTJA

A Téli Kupa legnagyobb meglepetése:

Saját otthonában kapott ki az EMTK az amatőr Draschetől

A Téli Kupa-mérkőzések nagy sikerrel folynak. A totó-siker meglátszik a pályákon is. *A közönség nagy izgalommal kíséri a mérkőzéseket.* Sokszor tüntet a tribünökön. Verekedtek a Millenáris-pályán, Óbudán pedig a játékosok védték meg a játékvezetőt az egyik túlvérmes nézőtől.

Jelentéseink a mérkőzésekről:

Drasche—EMTK 3:2 (1:1)

Ady Endre-u. 2000 néző, játékvezető: Goldmann. A nagy lelkesedéssel játszó *Drasche* megérdemelten nyert. Góllövők: *Spivla, Kengyelszki* és *Rehák* (öngól), illetve *Bihari* és *Dávid.*

Gázgyár—Postás 2:1 (0:1)

Hévizi úti pálya, 1500 néző, játékvezető: Hernádi. Az első félidőben a Postás támadt többet. Sarokrúgás után *Sárvári* fejese vezetést is szerez számára. A második félidőben azonban a Gázgyár kerekedik felül és a gázgyári *Virág* erős beadását *Kónya II.* a saját hálójába rúgja. 1:1. A 40-ik percben kavarodás a Postás-kapu előtt, *Virág* a kifutó kapus s a játékosok felett a hálóba emeli a labdát. 2:1. A győztes csapatból *Virág, Bodzsár* és *Fekete,* a postások közül *Simon, Virág* és *Kónya II.,* aki a mezőny legjobbja volt, tünt ki.

Húsos—Előre 3:2 (1:1)

Ady Endre-u., 1000 néző, játékvezető: Endrődi. Nagy küzdelem után győzött a kapu előtt veszélyesebb *Húsos.* Góllövő: *Frics* 2, *Erdélyi,* illetve *Jäger* 2.

Izgalmas küzdelmek a tribünön — lanyha iramú mérkőzés a pályán!

MOGURT—ErSo 2:1 (1:1)

Millenáris pálya, 6000 néző, játékvezető: Kőhalmi. Az erzsébetiek tartalékkapussal álltak fel, mert a kapusuk, *Derdák* előző este *mulatott és fegyelmezés céljából kihagyták a csapatból.* A gyenge iramú mérkőzésen a közönség szinte percenként tüntetett *a „gyönge napot" kifogó Kőhalmi játékvezető ítéletei ellen. Összeverekedett a tribün népe is,* úgyhogy többször kellett közbelépnie a rendőrségnek. A viták hevében két nézőként szereplő játékvezetőnk: *Újvári* és *Kallós,* kollégájuk becsületének védelmében *alaposan elpáholt egy tüntető nézőt.*

Szamosi öngóljával jutott vezetéshez a MOGÜRT, ezt Hontvári szép lövéssel kiegyenlítette, de a második idő 15-ik percében *Verebes* két lépésről *újabb gólt lőtt.*

Sérülten is kiharcolta a győzelmet, aztán — kórházba került a kitünő csatár!

Magyar Acél—Kerámia 7:3 (1:1) Millenáris-pálya, 2000 néző, játékvezető: Rubint. Igen kemény, jóiramú mérkőzésen biztosan nyert a Magyar Acél. *Kopfer* az első félidőben egy összefejelésnél *megsérült, bepólyálták a fejét, tovább játszott, de a végén — a mentőknek kellett elszállítaniok!* Góllövők: *Kopfer* (2), *Bata* (2), *Hecker* (2) és *Hurlik,* illetve *Kiss I.* (3).

Kitűnő úszógárdáját ünnepelte a MUSz vasárnapi tisztújító közgyűlésén

26 magyar és 5 Európa-rekord

Vasárnap délben tartotta az Úszószövetség tisztújító közgyűlését. *Csont* elnök megnyitó szavai után a *díjkiosztás* következett. Szebbnél szebb serlegeket, emléktárgyakat kaptak a kitünő úszók, élükön a két legeredményesebb versenyzővel, *Mitróval* és *Székely Évával. Réti Pál* beszámolójában kiemelte, hogy az elmult évben *26 magyar és 5 Európa-rekordot javítottak meg.* A felszólalások során a vidékiek *keveselték* azt az összeget, amit *a vidéki úszósport fejlesztésére* szántak. Nagy sikert aratott *Németh János* javaslata, mely azt követelte: *minden uszodát kötelezzenek arra, hogy a sportolóknak is biztosítson helyet és időt!* A jövő évi tisztikart *egyhangú felkiáltással* választották meg. Az elnöki tisztségben *nincs változás.* Elnökhelyettes *Boros Ödön* lett, ügyvezető elnök *Kolozs Jenő,* főtitkár *Réti Pál,* központi titkár *Szecsey György,* vidéki titkár pedig dr. *Csepela Gyula.* Pénztáros *Náday Imre,* háznagy *Stampfer Sándor,* úszókapitány *Rajki Béla,* vízipólókapitány *Németh János.*

Színes futballhíradó

Nem mind arany, ami drága! — Mégis elutazik Amerikába a Vasas? — Végleges-e a Fradi edzője?

A BLASz válogatottal Párisban járó *Zsolnay* mesélte, hogy beszélt *Nyerssel* és a kitűnő balszélső elmondotta, hogy *mindenképpen hazajön, de — nem az Ujpestbe!* Azt nem árulta el, hogy *hová* megy, de ismerve Nyers természetét és a hazai viszonyokat, ezt a címet is adhatnánk e kis hírünknek: *Reszkess Tóth Matyi!*

*

Nemrégiben írta alá *Guttmann Béla,* a kitűnő edző az edzői szerződést a *Kispesthez.* A beavatottak tudni vélik, hogy a szerződés csupán *fiktiv.* Guttmann — teljesen *ingyen* foglalkozik a kispesti csapattal az idény végéig. Ok: *meg akarja mutatni, hogy bajnokot csinál a Kispestből!*

*

A Vasas és *Gallovich Tibor* megkapta az útlevelet és vizumot Amerikába. Rövidesen utra kél a piroskék gárda.

*

Nem mind arany, ami — drága! Az MTK vasárnap délelőtt a *Pénzüggyel* játszott edzőmérkőzést: 10:1-re győztek a kék-fehérek! Most mutatkozott be *Höfflinger,* az új romániai szerzemény, — *elég gyengén. Kertesi* pedig, akinek helyére Höfflingert szerződtették, — *kitűnően* játszott.

*

Mike levelet írt Olaszországból egyik barátjának. *Honvágya van,* haza szeretne jönni!

*

Elsővonalbeli játékvezetők vezetik a *Téli Kupa*-mérkőzést. Most tudtuk meg, *mi a törekedés oka?* A Téli Kupa befejezése után *értékes ajándékot* kapnak a rendező-bizottságtól.

*

A *Ferencváros* régi játékosát, *Lykát* szerződtette edzőjének. A szerződtetés után a *Fradi* két válogatott játékosa felkereste *Nádas Adolf* elnököt és arra kérte, hogy továbbra is *Urbancsik Gábor* maradjon a zöldfehérek edzője.

*

Súlyos baleset érte Gallovich Tibort szombaton. A fürdő lépcsőjén megcsúszott, elesett, *félfüle beszakadt, két bordája eltört,* de vasárnap — bepólyálva bár — ott láttuk a Millenáris pályán.

A nyertes TOTO-szelvény

EMTK—Drasche	2
Beszkárt Előre—Husos	2
ErSo—MOGÜRT	2
Gázgyár—Postás	1
M. Acél—Kerámia	1
Manchester United—Arsenal	x
Everton—Derby Country	2
Stoke City—Middlesbrough	2
Sunderland—Manchester City	2
Csepel—M. Posztó	1
Beszkárt Előre—MAFC	1
BSE—KASE	1

Pótmérkőzések:

Wolverhampton Wanderers—Blackpool 1:1.

Aston Villa—Blackburn Rovers mérkőzés elmaradt.

MEMOSz—KPSE 1:5 (0:1)

Z. HAC—Hitelbank 2:0 (1:0)

Millenáris-pálya, 5000 néző, játékvezető: Révész. Mult heti gyenge játékuk után rá se lehetett ismerni a zuglóiakra. *Jó játékkal biztosan nyerték a mérkőzést!* Góllövők: *Sutt.*

Kosárlabda totómérkőzések

BSE—KASE 22:18 (13:10). Küzdelem után nyert a BSE. Góldobók: Deák 7, Bányai 5, Varga 4, Verbényi 4, F. Tóth 2, illetve Harcos 5, Lovrics 5, Késmárki 4, Nádasdi 3 és Vince.

Beszkárt Előre—MAFC 19:15 (12:8). Az első félidőben az *Előre* sokkal jobb volt, a második félidőben *kiegyensúlyozottá vált a játék.* Végeredményben megérdemelten nyert az *Előre.* Góldobók: *Királyhidi I.* 5, *Kassai* 4, *Zsíros* 4, *Ács* 2, *Lehoczky* 2, *Királyhidi II.* 2, illetve *Timár II.* 5, *Vadászi* 3, *Timár I.* 2, *Balogh* 2, *Lestyán, Szabó* és *Bánkúti.*

Sportkiállítást!

Érdekes tervet juttatott el *Kacsmári Imre* a legfelsőbb sporthatóságokhoz. Kacsmári, aki maga is aktív sportember volt, azt javasolja, hogy 1948-ban, még a londoni olimpiai játékok előtt Budapesten országos, sőt, ha lehetséges, *nemzetközi sportkiállítást rendezzenek!* Mint előadja, a sportkiállítás nemcsak a sport népszerűsítésére lenne alkalmas, hanem annak jövedelméből *az olimpiai versenyzőink számát növelni lehetne.*

Az angol Labdarugó Szövetség meghívására a *Labdarugó Játékvezetők Testülete Szigeti György* játékvezetőt küldi ki Londonba tanulmányútra, aki tapasztalatairól sorozatos előadásokban fog beszámolni.

A kassai Jednota SK február 8-án vendégszerepel a *Ferencváros* ellen. A mérkőzés az *MTK—Ujpest* őszről elmaradt bajnoki mérkőzés előtt kerül sorra az Üllői-úti sporttelepen. A kassai csapatban több neves játékos *(Vinnyci, Turbéki, Kliment)* szerepel.

... szájról szájra jár:
Ódol menthol drazsé

Szerszámokat loptak előbb a betöréshez, majd megfúrták a pécsi OTI páncélszekrényeit a banditák

Az éjszaka a pécsi OTI-székház portása *gyanus lármát* hallott, meggyujtotta a villanyvilágitást, felriadt a környéket és telefonozott a rendőrségre. A rendőrök *a páncélszekrényt megfúrva találták, de a betörők semmit sem vittek el, mert kénytelenek voltak menekülni.* A vizsgálat megállapitotta, hogy a banda falbontás segitségével jutott be *Schweninger Mihály* autogénhegesztő műhelyébe, ahonnan *nagy szakértelemmel válogatták össze a kasszafúráshoz szükséges eszközöket, s elvittek két mázsás-súlyú oxigénpalackot is.* A koraesti órákban *taligán szállitották végig a városon ezt a felszerelést,* a taligát is a hegesztőműhelyből lopták! Megálltak az OTI-palota előtt, zavartalanul bejutottak, több ajtót felfeszitettek, majd az emeleti pénztárteremben megkezdték a Wertheim-szekrények fúrását. Amikor megzavarták őket, az első emeletről kötélen ereszkedtek le a kertbe, s minden szerszámot, kesztyűt, sőt felsőruhát hátrahagyva menekültek el. A rendőrség *egész éjszaka hajszolta* a betörőket, s reméli, hogy hamarosan kézre is keriti őket.

Szurkolók jósolnak a To-tó 16-ik fordulójára

Az embersport-fogadás iránti érdeklődés egyre fokozódik. Hétről-hétre szelvénycsúcseredmények születnek, bizonyságul arra, hogy a *sport tömegereje* a tippelési lehetőséggel a legszélesebb rétegeket megmozgatja. *A január 31-i és február 1-i sportesemények közül a szelvényen szereplő mérkőzések mindegyikére egy-egy tippelő jóslatát közöljük:*

EMTK—Gázgyár: *Boross Ferenc* egyetemi hallgató: mint bölcsész szeretnék bölcsen jósolni. Ez esetben könnyü a dolgom, az *EMTK* győz (1).

ErSo—Postás: *Pál György* fodrászsegéd: eddig nem nyertem díjat, pedig minden vendégem segitségét kértem. Most azonban már egyedül tippelek: az *ErSo* ma jobb, ezért győz (1).

Mogürt—Drasche: *Lányi Gizi* tisztviselőnő: nem nagyon bizom a *Mogürt*ben, mert sokszor becsapott. *Döntetlen* lesz az eredmény (x).

Ganz—M. Acél: *Kovács Tibor* vasesztergályos: a két vasas csapat közül ma a *Ganz* a jobbik, de az angyalföldiek sem szivbajosak. Itt *meglepetésre* számitok (2).

III. kerület—Előre: *Pista,* a közismert ujságárus gondterhelt, nehezen lehet szóra birni. Végre kiböki: egyforma csapatok *döntetlen* mérkőzése (x).

Mémosz—Hitelbank: *Molnár Dezső* pékinas: hát kérem, a malterosok megverik a tintanyalókat (1).

KTK—BEAC: *Weszely Ernőné* titkárnő: a *Képes Figyelő* pályázatát megnyertem 1946-ban, a *Toto* is érdekel. Ez a kérdés nem nehéz. a *BEAC* fog győzni (1).

ZHAC—KPSE: *Kapás János* szikvízleadó: a sörgyáriak sok bosszuságot okoztak nekem a szakmában, de tárgyilagosan megállapithatom, hogy *a zuglóiakat most legyőzik* (2).

FSE—Husos: *Zurián Pál* kereskedősegéd: ferencvárosi vagyok. A Vágóhid-utcai csapatnak meleg napja lesz, de *győz* (1).

Pécsi VSK—Dinamo: *Kertész Gyula* ügynök: örülök, hogy vidéken is rendeznek Téli Kupa mérkőzéseket. —

Derby County — Wolverhampton: *Schöck Ferenc* cégvezető: a farkasok idegenben pontot rabolnak (x).

Kistext—Mafe (kézilabda): *Rózsa Ágota* szövőnő: a *Kistext* pillanatnyilag jobb (1).

Pótmérkőzések:

Blackburn—Sunderland: *Erdélyi Zoltán* gépkocsivezető: a *Sunderland* motoros csatársora idegenben is győzetlemre viszi csapatát (2).

Bolton—Chelsea: *Seres Imre* pincér: kérem, ezek az angol csapatok mindég ködösítenek. Az otthon játszó *Bolton* győzelme reális (1).

Liverpool—Portsmouth: *Büki Géza* postás: a *Liverpool* gyors kézbesitése, néhány nehéz csomaggal terheli a Portsmouth hálóját (1).

Sheffield United—Manchester United: *Háló Irma* takarítónő: hiába is gunyolnak bennünket, mi is értünk a sporthoz. Szerintem az otthonjátszó *Sheffield* győz. (1)

Ime: minden mérkőzésre igyekeztünk mindenkitől tippet kérni. Talán igy közelebb jutunk az igazsághoz.

Téli Kupa-mérkőzés: III. ker.—FSE 2:2 (1:1).

Január 25: sakkozók napja! Budapesten és vidéken ünnepi külsőségek között nyitják meg az országos sakkbajnokságot, amelyben részt vesznek a világhirű magyar sakkmesterek is. A bajnokságon mindenki elindulhat, aki sakkozni tud

A budapesti tekeválogatott 6329:5940 arányban győzte le Pozsony tekézőit. A magyar csapat tagjai: *Eötvös, Szabó L., Wallencsik, Palotai, Bertalan, Poór, Kovács, Gulyás.*

Felavatta a Vasas a pasarétiúti sporttelepét. Az avató beszédet *Kádár János* mondotta. A klubház előcsarnokában márványtáblára vették *Rajk László* belügyminiszter nevét, aki a feloszlatott BBTE sporttelepét a *Vasasnak* juttatta. Az avató beszéd után *Korbasics Pál,* az egyesület főtitkára vette át a sportcsarnokot a *Vasas* nevében, majd a tornateremben rövid bemutatót tartottak, amelyen megjelent *Rákosi Mátyás* miniszterelnökhelyettes is.

Csepel—M. Posztó 9:5 (4:3). Női teremkézilabda-mérkőzés. A Csepel minden gólját a kitünően játszó *Kiss Magda* dobta. Az M. Posztó góllövői *Havasi* 3, *Váradiné* 1, *Pethőné* 1. *Pallós,* a Csepel kapusa karját törte.

Labdarugó Játékvezetők a mártirhalált halt tagjai hátramaradottjainak segélyezésére ez évben is megrendezi szokásos műsoros táncestjét. Január 31-i *olimpiai műsoros táncestjét* az *Utasok Egyesülete* helyiségében rendezi. *Dinnyés Lajos* miniszterelnök a *Nemzeti Liga* díszelnöke és *Ries* igazságügyminiszter, *MLSz* elnök fővédnöksége mellett.

— **Újjászervezik az Országos Szőlő- és Borgazdasági Tanácsot.** Szabó Árpád földmivelésügyi miniszter rendeletét közli vasárnap a hivatalos lap az Országos Szőlő- és Borgazdasági Tanács újjászervezéséről. A rendelet szerint *az eddigi tanács megszünik* és új Tanácsot kell szervezni a szőlészeti és borászati kérdések megvitatására, elvi jelentőségű szakkérdésekben véleményezésre, javaslattételre és szakvélemények felülbirálására. *A tanács elnökét és tagjait a földmivelésügyi miniszter nevezi ki.*

Ügetőeredmények:

I. futam: 1. **Léha.** 2. **Nádor.** 3. **Mozemány.** Futottak még: Cinóber, Selló, Pajtás II., Legény, Faluroszsza, Kacér III., Dudi, Évácska, Lagzi, Erzsike, Bosiljka II. Start-odds: 7:10, 2, 16. Tétre: 10:14. H.: 10:11, 13, 29. Befutó: 10:27, 156.

II. futam: 1. **Brugós.** 2. **Laci.** 3. **Szirén II.** Futottak még: Szeszélyes, Cézár II., Érem, Pandur, Sárika. Start-odds: 4, 1½, 3. Tétre: 10:47. H.: 10:15, 13, 14. Befutó: 10:131, 79.

III. futam: 1. **Béla király.** 2. **Jeanne d'Arc.** Futott még: Tátra. Start-odds: 6:10, 1½, Tétre: 10:16. Befutó: 10:19.

IV. futam: 1. **Dió ne.** 2. **Győztes.** 3. **Champione jr.** Futottak még: Féktelen, Furcsa, Szerető, Tünde, Pacific, Véletlen és Bob. Start-odds: 1¼, 2, 8.

FOGADÓIRODÁK:

BLAU MIKSA
VII., Rákóczi-út 44. Tel.: 225-630. Fiók: Ujpest, Árpád-út 43. Kispest, Üllői-út 162. XI., Móricz Zsigmond-körtér 7.

DEVÉNY ÉS FARKAS
VIII., Rákóczi-út 65. Tel.: 139-285. Fiók: VII., Thököly-út 4. (Élő-vendéglő.) Tel.: 424-702.

GYÖNGY LAJOS
VI., Andrássy-út 45. Tel.: 221-708. Fiók: Ujpest, István-út 17. Tel.: 292-283.

KARAY ÉS KOVÁCS
IV., Kossuth Lajos-utca 14—16. Tel.: 188-400. Fiók: Népszínház-utca 33. VIII., Lujza-utca 1. IX., Tolbuchin-körút 11.

KLOPFER ÉS DÉNES
VII., Erzsébet-körút 27. Tel.: 222-691. Fiók: VIII., József-körút 77-79. Tel.: 335-438, 139-975.

BAUER és MONHART
VI., Váci-út 1. Tel.: 127-137. IX., Ferenc-körút 8. VI., Bajcsy-Zsilinszky-út 19/a. XIV., Bosnyák-tér 15.

RASKÓ ÉS SELMECI
VI., Teréz-körút 6. Tel.: 420-304. VI., Teréz-körút 52. (Bejárat: Podmaniczky-utca.) Telefon: 128—213. Fiók: Pest-Újhely, Somogyi Béla-út 20.

Vasárnapi és hétfői filmelőadások

Copyright by A Reggel

A mozi neve és telefonszáma	A film címe és főszereplője	Az előadások kezdete Vasárnap	Hétköznap
Amerikai filmek			
BUDAI VIGADÓ	Lowoodi árva, O. Welles	½3, ½5, ½7, ½9	½5, ½7, ½9
CAPITOL	Diadalmas szerelem	11, ½2, ¾4, 6, ½9	½2, ¾4, 6, ½9
CORSO	Nagy Derby, M. Roony	2, 4, 6, 8	4, 6, 8
CORVIN 339—933	Nagy Derby, M. Roony	2, 4, 6, 8	4, 6, 8
DÉCSI	Nagy Derby, M. Roony	3, 5, 7, 9.	5, 7, 9
FORUM 189—707	Szenvedély rabjai	½2, ½4, 6, ½9	½4, 6, ½9
OLYMPIA	Mennyország kulcsa	½11, 1, ½4, 6, ½9	1, ½4, 6, ½9
STUDIO	Magam útját járom	¾11, 1, ¼4, ½6, ¾8	1, ¼4, ½6, ¾9
VÁROSI	Messziről jött Jones	½4, ¾6, 8	½4, ¾6, 8
VESTA	Lángol a préri és Fenevadak szigete	10, 12, 2, 4, 6, 8	10, 12, 2, 4, 6, 8
Francia filmek			
KOSSUTH	Marseillei	3, 5, 8	4, 6, 8

Reggeli levél

Ó Róma, Róma!

A város. *A Capitolium alatt, Marcellus császár színháza mögött áll egy apró barokk templom. Szemben, az oltár helyén Róma istennő szobra és előtte, a szenvedélyes barokk zsúfolt fürtjei alatt az antik Róma kicsinyített mása. Jegyet váltasz és amit kerestél és megcsodáltál romjaiban, ime itt fekszik előtted a templom padozatán. Sugárutak, parkok, fürdők, színházak, stadionok és oszlopcsarnokok múzsai harmoniája. A városépítészet tökéletes mintája. Így kell építeni, hogy szabadnak érezze magát a kövek között is az ember, mert a követ az ember faragja és a város az emberért van. Furcsán izgató látvány. Fordított tükre a valónak. Groteszk és egyben anyásan bájos játék ez a miniatűr rekonstrukció. Ez a kis barokk templom, mintha csak vissza akarná fizetni mindazt, amit az egykori Urbs adott a keresztény Európának, mert a dor és ion paloták köveiből épült évszázadok alatt a román, a gót, a reneszánsz és barokk város. A hajdani oszlopok és ívek úgy hagyták magukra futni a középkor és újkor építészeti stílusait, mint a tölgy a repkényt.*

Az utca. *Nem szabad középeurópai szemmel nézni. Ha szűkre is épült a császári kor után, ily szűken is a mediterrán-világ minden megnyilvánulásának színpada. Amott felvonulás, ágazi közösségi, de a tömeg minden egyes tagja magának és a szemnek öltözködött. Színesek, harciasak ruháikban (melyet jelmezeknek is nevezhetnénk) és a járókelők hálás tapssal köszöntik a felvonulókat. Amott szabadtéri püspöki mise. A magasban repülőgép követi a hullámzó sokaságot és a kék égről csillogó röpcédulák confetti esője záporoz a népre. Léggömbök, jelszavas zászlók. Odébb, a másik utcában pereg a gép. A reflektorok fényében rendezők, színészek. A kutak márványkáváin, ablakok párkányain tapsol az utca. A felvétel szünetében a sztárok elvegyülnek a lelkes, együttérző sokaság között. Hosszú sleppek, tollas kalapok, halcsonttól karcsú csípők ringatóznak az utcán és ebben a környezetben mégsem idegenek. Cilinderes gavallérok szívják a cigarettát és a batár kékfrakkos kocsisa tűzkőre alkuszik. Fölöttük lobog a piazza lakóinak száradó fehérneműje. Egy szürkemellényes úr merengve néz fel az egyik selyemre. Mintha Szindbád tünődne a római nők mulandó bájairól. Arrébb vörösreverendás „gyalogbíborosok" vonulnak kettős sorokban, mögöttük mezítlábas ferencesek. Az egyetemi polgárok szájában harsog a síp. Góliát-kalapjukon csengetyűk fityegnek. A tereken céllövöldék, körhinták, karácsonyfa erdők, kikiáltók és durrog, harsog az utca. A kén, puskapor fojtó füstje száll. Az ünnepi hét itt nem megelégedett, meghitt béke, de felfokozott élet.*

Hagyomány. *Gazdag a kulissza az élet mögött. A színeket háromezer év hagyománya nemesíti meg. Az életet az arányok és formák biztos keretei öleli. Mindenütt csupa figyelmeztető. Minden oszlopfő vésett parancsot mutat. Még a sarki szappanárusszavait is klasszikus hagyomány formálja. Targoncáján állva a hullámzó tömeg fölött Cicero stílusában kezdi: — Polgárok! — Én, aki idejöttem Róma közterére, — és mozdulata, amint a szappant a virágok, halak, gyümölcsök fölé emeli, a vásár nyüzsgő forgataga fölé, a klasszikus hagyomány élő áramáról tanuskodik. Mosolyogni kell, amint szónoki lendülettel ajánlja cégének árúját és becsületére esküdözve a dolgozók javát harsogja. A stílus nagy dolog. Az életben és az irodalomban egyaránt.*

(*Róma*, január 15.)

Takáts Gyula

Madách Színház: „ZSUGORI"

A néző szeme káprázik, mire a színlapon eljut végre a színészek névsoráig, annyi játékmester, játékvezető, rendező, fordító, magyarító, díszlet- és jelmeztervező ülepedik rá nemcsak Molière-re, de — a színjátszókra is. Maga a kísérlet *érdekes irodalomtörténeti játék, de semmiképpen sem indokolt színházi cselekedet!* Molière-t azért kell előadni, mert *örökéletű és irgalmatlan arcképet tudott festeni örökéletű és kérlelhetetlen emberi tulajdonságokról.* Hogy *Simai Kristóf* uram a maga idejében Révkomáromba telepítette át a cselekményt és *Döbrentei Gábor* uram ezt helybenhagyván, még egyszer helybenhagyta Molière-t, ez irodalomtörténeti tény. Az is kétségtelen, hogy *Örkény István* legújabb magyarítása finom és tehetséges irodalmi munka, szép és gyökeres, eleven és viruló színpadi nyelven beszélteti e magyar földbe átplántált figurákat, de a becsvágyó, korszerű Madách Színház új produkciója mégis elhibázott, mert Molière alakjai *nem azért* élnek, mert magyar jelmezekbe öltöztetjük át őket, hanem azért, mert *időfeletti lények*, s ha ez a diákosan vakmerő experimentum jogos volna, akkor „A velencei kalmár" Shylockja legközelebb Teleki-téri feketéző, Antonio pedig, a nemes kalmár-nagybank vezérigazgatója lesz, Macbeth modern diktátor, Lear király talán veszprémmegyei földbirtokos, akit háládatlan leányai kifosztanak. Az előadásnak egyáltalában *nincs egységes stílusa, de legkevésbé molière-i íze.* A játékmesterek egész hada „dolgozott bele" mindegyik a maga szándékait, elgondolásait, fantáziáit és — fantazmagóriáit érvényesíti, csak egyben egyeznek: *burleszk kutyakomédiává* fordították ki a halhatatlan és döbbenetes jellemvígjátékot! Egy *világító fényfoltja* van az egésznek: *Greguss Zoltán* zsugorija. Ez a nagy komédiás egyre nagyobbra nő, amint *egyre méltóbb* feladatokhoz jut. A pénzéhes, a mammon-imádó Harpagon kétségbeesett őrjöngését hátborzongató valószerűséggel és igazsággal eleveníti meg. Greguss kinőtt a kisigényű színjátszásból, *a Nemzeti Színházban volna a helye*, hogy Lear király és Macbeth ábrázolója legyen! *Háy Károly László* díszlete szép.

BAJOR GIZI-NYILATKOZATOT közölt az egyik hetilap és a cikk szerint a művésznő *lenézően nyilatkozott — a futballistákról.* Az interju *nagy port* vert fel, a futballsport hívei *rossz néven vették a sportellenes nyilatkozatot és Bajor egyik névtelen levelet kapja a másik után.* Bajor Gizi vasárnap reggel megkérte a *Notesz*t, közölje a felháborodott futballdrukkerekkel, hogy *a cikkben foglaltakat nem mondta*, az ujságíróval nem személyesen, csak telefonon beszélt és így az vagy félreértette őt, vagy a saját véleményét mondta el Bajor Gizi nevében. Ő ugyanis szószerint ezeket mondotta: „Nem értek a futballhoz, de nyilvánvalóan szép és izgalmas sport lehet, *mert soha nem feledtem el, hogy Csortos Gyula milyen feszült izgalommal figyelte páholyából a mérkőzéseket* s amiért ő lelkesedni tudott, azért fenntartás nélkül lelkesedem én is..." *

BOTRÁNYOS JELENET TANUI VOLTAK AZ OPERAHÁZ LÁTOGATÓI a „Borisz Godunov" péntekesti előadásán, amikor is az egyik földszinti páholyban *feltett kalappal, télikabátban, ujjai között cigarettát forgatva* állt és *kihívó mosollyal* méregette a felháborodott közönséget egy éretlen fiatalember. A második szünetben történt ez, mikor teljesen kivilágítják a nézőteret és folytatódott az előadás alatti félhomályban is. Az úgynevezett *illetékesek* egymásután álltak oda a földszinti páholy alá, bosszankodtak és — vállukat vonogatták. „Elvégre, ez súlyos modortalanság... lehet, hogy durva tiszteletlenség a közönség és a művészet iránt, megsértése a nagy orosz költő, Musszorgszkij emlékének is. De *nem a mi hivatásunk*, hogy modorra tanítsunk egy jampecet", — mondták. A *Notesznek* más a véleménye: az Operaház illetékes közegeinek, igenis, kötelessége tisztességre tanítani azt, akit otthon nem tanítottak erre, mert legközelebb odáig jutunk, hogy valaki egyszerűen levetkőzik a nézőtéren és az illetékesek akkor is — vállat vonnak?... *

RÁTKAI MÁRTON EGYFELVONÁSOS SZINDARABOT ÍRT, amely a Pódium legközelebbi műsorában kerül színre. Rátkai rendezi a vidám kis darabot, amely színiiskolában játszódik és ő játssza a főszerepét is.

*

KÉT NÉGERREL TALÁLKOZUNK rövidesen a Művészszínház színpadán: *Gombaszögi Ellával* és *Szabó Sándorral.* Várkonyi ugyanis elhalasztotta a „Zürzavar a mennyországban" bemutatását, helyette a *„Mélyek a gyökerek"* c. *angol darabot mutatja be, amely a néger problémával foglalkozik.*

*

KITŰNŐ A MAFIRT legújabb HETI HÍRADÓJA, de a legszebb az az öt perces moszkvai balletjelenet, amelynél gyönyörűbbet régen láttunk. Miért nem kerül bemutatóra Pesten orosz balletfilm?

*

A FRANCIA FILMGYÁRTÁS MAJDNEM TELJESEN MEGSZŰNT. Világhíres művészek, mint *Barrault, Gaby Morlay, Pierre Renaut* szerződés nélkül vannak.

„IDEFIGYELJ APUSKÁM!..."

Rózsi és Oszi a Savoy bálján

A dübörgő taps alatt, amely a színrelépő *Bársony Rózsit* és *Dénes Oszkárt* fogadja a *„Bál a Savoyban"* bemutatóján, eszünkbe jut: a felszabadulás után mindkettőjüknek szerződési gondjaik voltak, *egyetlen pesti színigazgató sem léptette fel őket.* Itthon nem jutottak szóhoz — elindultak hát bizonytalan romániai turnéra, a vállalkozás „beütött", Bársony és Dénes percek alatt népszerűek lettek Bukarestben, erre megindult értük a versengés idehaza is. Végül azt a Bársony—Dénest, aki két és fél esztendővel ezelőtt a közöny miatt elment — most sikerült megnyerni „vendégszereplésre". Pedig operettvezérkarunk egyáltalában nem olyan gazdag és sokoldalú, hogy ezt a két izzig-vérig operettszínészt nélkülözhetnénk: *Bársony Rózsi „a"* szubrett, így bizony, „a"-betűvel s kétszer aláhúzva vidám szőkesége, elől kacéran kimerészkedő két kis egérfoga, kislányos karcsúsága, flörtre kész jókedve, „bársonyosrózsás" kis arca nagyon is nélkülözhetetlen azon a színpadon, ahol a sorvadt szövegben csak két ilyen ellenállhatatlan, karcsú kis boka tudja megindítani a vérkeringést. Sokat vitatkoztak ebben a városban a műfaj haldoklásáról s az operett válságáról, *nos Bársony Rózsi öt perc alatt megoldja a válságot!* Egyébként nem sokat változott a külföldi évek alatt, alig néhány esztendővel lett — *fiatalabb.* (Szubrettek, vigyázat! Ha Rózsi mégegyszer elutazik, tizennyolcévesen jön haza!) És *„Oszi"*, az ő lomha, troglodita-humorával, bár kétségtelenül nem találja fel a spanyolviasz, de úgy megdolgozik minden poénért, úgy „alámegy" a vicceknek, addig mesterkedik, gurgulázik, göcög és halandzsázik, amíg egyszerre csak parázslani kezd a vidámság s kirobban a taps a nézőtéren: Vagyis: alaposan értik ők ketten a műfajt, Rózsi és Oszi, a második felvonás végére a legellenállóbb kedélyt is besodorják a Savoy báljának forgatagába. S ha már aztán a forgatagban van, akkor olyan partnerekkel kering, mint *Karády, Ráday, Németh Marika, Gozmány* s a *„hosszú Latyi"*. Legény legyen a talpán s leány a nylonharisnyájában, aki nem hódol be rögtön, annál is inkább, mert — s ezt aztán örömmel írja le az ember — *mindenki jó, szép, csinos* (kivéve a hosszú Latyit, aki se nem szép, se nem csinos, de nagyon kedves és mulatságos.) Karády eddigi pályafutásának legjobb s leghitelesebb alakítását produkálja a „bűnös, édes, drága Tangolita" szerepében, aki valóban úgy „csapong s repül", mint egy furcsa, színes, ritka pillangó. Ráday bocsánatkérő félszegségével, Gozmány pedig harsogó fiatalságával írja nevét a Savoy táncrendjébe s beszéli kell még egy gyanúsan átszellemült női szabó (!) szerepében Várady Pálról. *Harsogó fiatalság*, mondtuk az előbb, hát igen, az, vidámság, fiatalság a Savoy bálján, *Ábrahám* pezsgő, szénsavas, gyöngyöző muzsikája (szegény súlyos betegen fekszik egy tengerentúli ideggyógyintézet ingyenosztályán, de régi zsenialitásának szikrái itt gyujtogatnak a pesti színház falai között), frakkok, estélyiruhák, csillárok — s hogy közben Grünwald és Beda szövegíró urak is makognak a színpadról, méghozzá olyanokat, amiktől néha gyomoridegességet kap az ember? Eh, oda se neki! Széles jókedvében még nekik is higyjen, hiszen végeredményben mindegy, „kicsike, magából egyszer nagymama lesz..." s akkor ugyancsak sajnálni fog majd minden Savoybált, ahol nem táncolta ferdére cipellői sarkát...

H. P.

„BAUMGARTEN HUMANISTA SZELLEMÉNEK ÖRÖKÖSEI LESZÜNK!"

— *mondotta Bölöni György a Baumgarten-díj vasárnapi kiosztásán*

Vasárnap délelőtt a szellemi világ színe-java gyülekezett a Fővárosi Szabó Ervin-könyvtár dúsan aranyozott barokk pompáju olvasótermében, hogy *irodalmi életünk egyik legérdekesebb eseményének tanuja legyen.* Hagyomány, hogy a Baumgarten-díjakat *január 18-án* osztják ki, az alapító halálának évfordulóján.

E vasárnapon tizenkilencedszer osztották ki a díjakat.

Az emelvényen *Schöpflin Aladár* és *Basch Lóránt* kuratorok ültek, mellettük a tanácsadóbizottság: *Fülep Lajos, Rédey Tivadar, Gellért Oszkár* és *Mátrai László.* Az első sorokban a díjak új kitüntetettjei ültek: *Zelk Zoltán* a kiváló költő, *Vass István*, a nagytehetségű Shakespeare-fordító, *Bölöni György*, Ady legjobb életrajzírója, *Kerényi Károly* professzor, a nagynevű klasszika-filológus, *Lányi Sarolta*, a „Nyugat" nagynevű költőasszonya, *Szentkuthy Miklós*, esszé-író és *Vajda Endre* kritikus. Mögöttük a legifjabbak, a „negyedik nemzedék" kitüntetettjei: *Nemes Nagy Ágnes* és *Mándy Iván.*

Dél harangszókor *Basch Lórántot* emlékezett meg Baumgarten Ferencről:

— Egy szóban foglalhatom össze minden mondanivalómat Baumgartenről: humanista volt!

Az ő szellemének legjellemzőbb megnyilatkozása ez az alapítvány, amely *a mi irodalmunkban a humanitás gondolatának valóságos vára!*

Utána *Ascher Oszkár* megrázóan szavalta el *Babits* egy heidelbergi filozófus, *Lask* emlékezetére írott híres odáját, majd *Vajda Endre*, a jeles fiatal műbíráló olvasta fel magas színvonalú tanulmányát *Baumgarten esztétikájáról.* Végül *Schöpflin Aladár* mutatta be a *Baumgarten-díjakról szóló idei döntést* és meghatott szavakkal

adta át a Baumgarten-díj okleveleit

a kitüntetett íróknak, akiknek nevében *Bölöni György* szólalt fel:

— A haladó emberi és irodalmi szellem nevében köszönöm társaim nevében is a Baumgarten-díjat! Igérjük, hogy

Baumgarten Ferenc szellemének örökösei leszünk

és ezt az emelkedett humanistaszellemet visszük tovább az időkben!

Ezzel az ünnepélyes záróakkorddal ért véget a magyar kultúra nemes ünnepe.

Veress Endre

—A Magyar Nemzeti Múzeum Széchenyi Könyvtára és a Magyar Bibliophile Társaság által rendezett *„Franciakönyvkiállítás"* (Múzeum-körút 14—16.) a nagy érdeklődésre tekintettel *még 10 napig, a hó 25-ig bezárólag marad nyitva.*

JEAN LOUIS BARRAULT VIVIANE ROMANCE

A SZENT ÉS AZ UTCALÁNY

Csak 16 éven felülieknek!

KAY FRANCIS · BŰNÖK HÁZA · KAPITÁNY ANNY · LANTOS OLIVÉR · FILU JAZZ

CSÜTÖRTÖKTŐL — VÁROSI SZÍNHÁZ

Kis notesz

DINNYÉS MINISZTERELNÖK MEGLÁTOGATTA betegágyánál *Ortutay* kultuszminisztert, akin *Hedri* professzor néhány napja műtétet hajtott végre. A miniszterelnök szokásos kis csomaggal állt a csendes klinikai folyosón és éppen érdeklődni akart az ügyeletes orvosnál, *hogy nem zavarja-e a beteget látogatásával*, amikor kinyílt az ajtó. A betegszobában *tömérdek aktát* és két titkárnőt látott. Beteget nem. A lábbadozó kultuszminiszter — mint rendesen — éppen leveleket diktált, közben aktákat írt alá!

*

BULLA ELMA KÖZELI HÁZASSÁGÁRÓL beszélnek színházi körökben. A kiváló drámai színésznőt *Fendrik Ferenc*, az ismert író veszi feleségül.

*

Körnerné, az ismert kozmetikus hosszabb párisi tartózkodás után hazaérkezett. Személyesen végzi a végleges szőr- és szemölcsirtást. 100-%os garancia. Teréz-krt. 1/a. T.: 428-586.

*

A 24 ÉVES OLUF DÁN HERCEG, az elhunyt Keresztély király unokaöccse, polgárlányt vesz feleségül. A menyasszony Puggaard-Moeller Annie. Oluf herceg házassága után lemond trónutódlási jogairól és a *„Rosenborg grófja"* nevet fogja viselni.

*

Vendéglátás? American Adam.

*

RÁDAY IMRE tavasszal *Londonba* utazik — *új angol filmben játszik vezetőszerepet.* Rankék a következő levelet írták neki: *„Ha kijön, akkor a magyar Rádayból angol Boyert faragunk."*

*

Füzék Borozóban (Opera mellett) kitűnő ebéd, polgári árak.

*

KALAPKÖLCSÖNTÁRAT NYITOTT egy párisi asszony, Monique de la Moissonière. *Kalapokat kölcsönöz ki napi huszonnégy órára, csekély ötszáz frankért* és máris óriási a közönsége. Heti 3000 frankért, a kalapok, fejdíszek *naponta kicserélhetők*. Miután elsőrendű modell ára ma 9 és 12 ezer frank, sok nő választja ezt az olcsó megoldást. Csak ügyelni kell, hogy ne kapja ugyanazt a kalapot ugyanegy körben mozgó bérlő. Például két rivális vagy jó barátnő. Vagy ha ma reggel kikölcsönzi egy meghívottnak azt a fejdíszt, amit tegnap este a vendéglátó háziasszony viselt. Kész katasztrófa!

*

Fischer Júlia cég utóda Couture, Váci-utca 17. I. értesíti nb. vevőit, hogy modellkollekcióját, szövet és délutáni ruha, valamint télikabátjait kiárusítja.

*

A KOSSUTH LAJOS-UTCA KÖRNYÉKÉN még ropogtak a fegyverek, amikor *a Fészek Művészek Klubja körül a romok eltakarításával megkezdődött a főváros újjáépítése.* Ma, január 18-án *három éve* ennek. A rommá lőtt épület, az összeomlott falak sora szinte varázsszóra született újjá. Lelkes kis csoport indította el a munkát *Korcsmáros Nándor* vezetésével, s a Fészek ma szebb, mint volt! *A művésztagok ma este ünneplik a harmadik évfordulót.* Az emlékvacsorán, amelyen a kormány kiküldöttei is megjelennek, *Csók István* díszelnök méltatja a nap jelentőségét.

*

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ELNÖKE IS MEGÉRZI az *adók* és az *infláció* súlyát. „A férjem fizetése 75.000 dollár" — mondotta Mrs. *Truman* —, de elődjeinek a jövedelme kétszer annyit ért, mert fele annyi volt a háztartási kiadás és fele annyi volt az adó. Az Egyesült Államok elnöke az adók levonása után — *32.000 dollárt kap évente.*

*

TELCS EDE VILÁGSZERTE HÍRES ÉREM-, PLAKETT- ÉS SZOBORGYŰJTEMÉNYÉT Baja városának ajándékozta. Az óriási értékű műkincseket a városi múzeumban helyezték el.

AZ OPERAHÁZ VÁNDORTÁRSULATA, AZ ÚJ STAGGIONE, HÉTFŐN ESTE INDUL ELSŐ ÚTJÁRA: PÉCSRE. A MÁV külön szerelvényén utaznak a művészek, énekesek és muzsikusok, akik Verdi „Traviata"-ját adják elő. Aligha lendítik fel Pécsett a szállodai forgalmat, mert a staggione — *a pályaudvaron alszik, a hálókocsikban!* A régi komédiáskaravánok hagyománya kötelezi a modern bajazzókat, mert hiszen elődeik is a nagykerekű, színesre pingált „mindeneskocsikban" laktak vándorútjuk alatt.

*

Izsák gomb fogalom, Rákóczi-út 37/b.

*

PIERRE LAVAL ÉLETE — A FEGYVERSZÜNETTŐL A BITÓIG a címe annak a könyvnek, amely e héten jelent meg *és éles irodalmi diskusszió* középpontjában áll Párisban.

*

AZ ÁLLAMOSÍTOTT HITELBANK ÉS KERESKEDELMI BANK vezérigazgatóinak és helyetteseinek személyéről már az elmult héten megtörtént a döntés. Ismeretes, hogy a Hitelbank élére dr. *Földes István*, az eddigi kormánybiztos, a Kereskedelmi Bank élére *Sulyok Béla* kerül. Az államosított Hitelbank ügyvezetői dr. *Kiss Ferenc Sándor, Makai Oszkár* és *Neményi Sándor* lesznek, a Kereskedelmi Banké *Conrád Ottó* és *Lányi József*.

*

„Solide" áru — szolíd áron, Váci-u. 20.

*

A WALKÜR került új betanítással és igen nagy sikerrel színre a párisi Operában. A betanítás *Georg Sebastian* műve, aki néhai Sebestyén Károlynak, a kiváló színikritikusnak, a Színiakadémia volt igazgatójának a fia.

*

GYERMEKEK SZÁMÁRA külön klasszikus kiadások készülnek Moszkvában. Puskin, Lermontov, Turgenyev, Csehov, Kuprin válogatott művei adják gyönyörű illusztrációkkal az orosz gyermekek kezébe.

*

GELLÉRT OSZKÁRT, A KIVÁLÓ KÖLTŐT, A „NYUGAT" EGYKORI SZERKESZTŐJÉT REHABILITÁLTA a legutóbbi minisztertanács. Az októberi forradalom idején a miniszterelnökségi sajtóosztályt vezette. *Harmincévi üldöztetésért* kap most elégtételt.

*

RICHARD STRAUSS nem tartozik a népszerű zeneszerzők közé *Franciaországban.* Egy francia zenekritikus a következőket írta róla: *„Ha már Strauss, akkor legyen a János és ha Richard, akkor már Wagner!"*

*

JÓZSEF ATTILA VÁLOGATOTT VERSEINEK FRANCIA KIADÁSA készült el a napokban. Hétfőn délben mutatja be a sajtónak *Boldizsár Iván* államtitkár.

Január 18.

A vonatod már messze kanyarog,
Most mindörökre egyedül vagyok.

A szívem régen tudta, várta ezt
És mégis halkan sirdogálni kezd.

Nagyon nehéz az üresség, a csend,
Búcsút üzenve kis kendőd se leng.

S egy hang sem él már abból,
[ami rég
A te szívedben énrólam zenélt.

A dal helyébe közöny költözött,
Választhatok a kin s a könny
[között.

Kinél áll meg majd hajszolt
[vonatod,
Te életemhez hűtelen halott?

Endrődi Béla

FÉNYT SUGÁROZTAK AZ ÉJSZAKA A VÁROSLIGET TARGALLYAI KÖZÉ A PARK-KLUB ABLAKAI, egész kivilágos kivirradatig: itt tartották *a riporterbált!* Szebbnél-szebb asszonyok, lányok káprázlatták a szemet, négy zenekar versenyzett egymással, míg a wartburgi dalnokverseny mintájára rendezett éjszakai dizőzversengésben *Karády Katalin, Fellegi Teri, Nagykovácsy Ilona, Kapitány Annie*, majd *Vadas Zsuzsa, Beck Vera* bájolta el a báli publikumot. A cigányzenekarnak a rendőrgenerálisoknál volt a legnagyobb sikere, *Zerkovitz* saját szerzeményeiből szerkesztett egyveleget vezényelt a Chappy-zenekar élén, a bárban a Vécsey-duó működött, a „Vetkőztetők klubjában" pedig Bánk Tommy, — ahogyan ezt megtudhatja mindenki a helyszínen szerkesztett „Éjféli Riport" hasábjairól.

*

Lacikonyhában: Déry—Gyárfás duó.

*

MÁLY GERŐ A HARMADIK FILMSZEREPET JÁTSSZA AMERIKÁBAN s a takarékos „Gercsi" lassan, de biztosan halad a vagyonosodás útján... Egyébként visszavonultan él, változatlanul saját maga főz s még a hollywoodi magyarokkal sem barátkozik.

*

Száraz bőr megmentője Vital-crém.

*

TITKOS ILONA — minden ellenkező híreszteléssel szemben — nem kapott trafikengedélyt, annál kevésbé — *mert nem is kért.* A Madách Színház legközelebbi darabjához szerződtették. Valóban érthetetlen, hogy ezt a nagymultú és sokoldalú művésznőt, aki annyit szenvedett a nyilas-idők alatt, miért mellőzték eddig olyan következetesen a pesti színigazgatók?

*

SOHASEM BOROTVÁLKOZOTT ÉLETÉBEN egy angol falusi bíró, George Wood, aki most töltötte be *88-ik évét!*

SZABÓ DEZSŐ MÉLTÓ SÍRHELYET KAP — mindmáig a Rákóczi-téren domborodott egyszerű sírja, néhány lépésre a 6-os villamos megállójától. Tavasszal díszsírhelyre temetik s emlékművet emelnek fölé, amelynek megtervezésére *Kisfaludy-Stróbl Zsigmond* kapott bízást.

*

Hódító szépség: Hormocith B-krém!

*

„HÁBORÚ CSAK AKKOR LESZ, HA AZ EMBERISÉG ÚGY VISELKEDIK, MINT A DÜHÖNGŐ ÖRÜLTEK!" mondotta *Sir Hartley Shawcross*, az angol koronaügyész a londoni ügyvédek gyűlésén.

*

Astoria bárban, Kisfalvi zenekara szenzáció. Polgári árak.

*

ÖTVEN TŐZSDECÉG jelentette be januárban a Tőzsde titkári hivatalában, hogy iparengedélyét visszaadta. A Tőzsde nem üzlet, a tőzsdés is pályát változtat. Sok régi tőzsdés mint almabevásárló dolgozik, mások sertésbérhizlalást vállaltak, néhányan pedig szeszfőzdékbe társultak.

*

Grünwald Nővérek színpadi kalapjai nagy sikert arattak a „Bál a Savoyban" c. színdarab bemutatóján.

*

MOSOLYGÓS ARCÚ, MEGNYERŐEN KEDVES AMERIKAI FILMSZÍNÉSZ FÉNYKÉPEIVEL találkozunk a képes világlapok első oldalán: *Corner Wilderrel*, akit most leplez le a *Notesz*: igazi neve *Wild Kornél, apja pesti kereskedő volt*, aki az első világháború után vándorolt ki Amerikába. Wild Kornél *orvosnak* készült, de hajlama és tehetsége a színpad felé vonzotta. *Theodore Irvine* színházi studiójában tanult, Romeójával óriási sikere volt és nemsokára már Hollywoodban filmezett. A közeljövőben Budapesten is bemutatják legújabb filmjét, melynek angol címe: *„For ever, Amber!..."*

*

Hol ihatja és veheti a népszerű, remek, hamisítatlan Mega-borokat Budapesten? Csányi-u. 11., Ráday-u. 22., Soroksári-út 32. Mega-borházakban!

*

TELEFONÁLNI AKARTAM A BELÜGYMINISZTÉRIUMBA — írja egy Notesz-olvasó. Megkerestem a telefonkönyvben és meg is találtam a következőképpen: *„Belügyminisztérium magyar"*. Milyen szerencse, hogy így van beiktatva a névsorba, mert megeshetett volna, hogy tévedésből a *„Belügyminisztérium franciát"* hívtam volna fel.

*

Itt a farsang — itt a bál
Díszt a Teklánál talál (Kristóf-tér 7)

*

RÓMA LEGNAGYOBB SZÍNHÁZI SIKERE most *Macario*-nak, az olasz Latyi-nak egész estét betöltő alakítása *„Így vesztettem el a háborút"* címmel.

DR. BORSA MIHÁLY KISGAZDAPÁRTI KÉPVISELŐ LESZ, PÁRTKÖZI MEGEGYEZÉS ALAPJÁN, AZ ANYAG- ÉS ÁRHIVATAL ELNÖKE, miután dr. *Varga* István államtitkár, aki betegszabadságon van, *még e héten beadja lemondását. Borsa Mihály* Győrött volt a Kereskedelmi és Iparkamara titkára, kiváló képzettségű, óriási munkabírású ember, akit jelleme, pártatlan gondolkozásmódja és tájékozottsága tesz *legalkalmasabbá* ennek a felelősségteljes állásnak a betöltésére.

*

Ragyogó báliruhás felvételek: Kálmán foto, telefon: 22-66-87.

*

SZELLEMIDÉZÉS VOLT AZ ESTE, egy humanista lelkületű öreg katona emlékét hívták vissza az elmulásból Budapest egykori háziezredének, *az 1. honvédgyalogezrednek még életbenlevő veteránjai*, akik serlegvacsorát tartottak. A billikomot *Kepes Ferenc* rendőrnyomozó-őrnagy emelte magasra, hogy megrázó beszédben emlékezzék meg *a demokratikus katonatiszt egyik mintaképéről, Bartha Lajos altábornagyról*, aki egy éve pihen már a föld alatt. Idős korában *hivatásának* ismerte, hogy volt katonái ügyesbajos dolgaiban járjon-keljen, hadirokkantak, özvegyek, árvák ügyében kilincselt, s az üldöztetés évadján üldözöttsorsra jutott emberekért viaskodott. A serlegvacsorán megjelent *Bartha Lajos* katonáinak körében Bartha Lajos öccse, *Bartha Albert* vezérezredes, volt honvédelmi miniszter is.

*

Lengyel Bál lesz a Park Clubban. A bált Lengyel Hét keretében a budapesti lengyel követség rendezi.

*

KIS NOTESZ ÜZENETEI

Adjunktus, Pécs. Az emberek sohasem várják az ostobától, hogy okosat tegyen, *de szinte lesik, mikor tesz valami ostobaságot, akit okosnak ismernek el.* — **Chopin rajongók, Somogyi Béla-út 28.** A jövő év október 17-én lesz Chopin halálának 100-ik évfordulója. *Petőfit, akinek néhány versét Heine révén ismerte, három hónappal élte túl.* Csudálatos, hogy *Heine nem ismerte fel Chopin halhatatlanságát*, eddig ismeretlen, most közreadott leveleiben *„Georges Sand vaskos lábai előtt nyöszörgő kis kutyának"* emlegeti. Georges Sand, akinek bájait Heine is, Chopin is közelebbről ismerték meg, 20, illetve 27 év után követte felszarvazott szerelmeseit az Elysiumba. *Liszt Ferencet* viszont, aki a tüdőbeteg lengyelt kortársai közt a legnagyobb művésznek és önmagát csak *„ezermesternek"* vallotta, még 37 évig gyönyörködtette, hogy az asszonyok milly szent áhítattal hallgatják reverendája susogását... — **Régi szerencsi olvasó.** 10 kérdésére — 3 válasz: 1. Ugy van ez, mint Tirolban, ahol, ha bemégy egy kocsmába, mindenki kinevet, hogy nincs golyvád! 2. A hiuság erény és bűn egyaránt. Van *pávahiuság* és olyan, mint a *sasé*. A pénz és a hatalom parvenüi, az espressogirlek is hiuk, a nagy hadvezérek, államférfiak, tudósok, művészek nemkülönben. *„Hiu — tehát ember!* — mondotta egy bölcs. 3. A hatalom három óhajból és sóhajból áll: hogy *elnyerjük*, hogy *megtartsuk* és hogy *el ne veszítsük*. — **L. K., Harmincad-utca.** Ne bizakodjék el, polgártárs! *Az asszony csak akkor bocsát meg, ha nincs igaza!* — **Spleen.** Nincs más, gondja? Az unalom az ostobaság pizsamája, a fontoskodás pedig a dressing gownja. Spleen ellen a legjobb orvosság a zsákhordás, a favágás és a trógerolás. Béke velünk! — **Amatőr, Andrássy-út 79.** Mikor az igazság a hazugsággal kacérkodik: kész a frázis. — **Boldogtalan, Szentes.** 1. A körülöttünk lévők *jó kedélyétől* függ nagyrészben életünk boldogsága. — **Tisztviselő, Sztálin-tér 6.** Bár mindenki kimondaná, amit gondol! Legalább sok embernek soha sem volna alkalma egy kukkot is szólni. — **Krisztina, Baja.** 1. A férfit *a szavánál* fogják meg, a bikát a szarvainál. 2. Van lány aki nem megy férjhez, *mert szeret valakit* és van lány, aki férjhez megy, *mert nem szeret senkit.* 3. A nő addig szép, *amig szeretik.* — **Versek Budáról.** Még egy üzenetre való mondanivalónk sincs az Ön elfogult, gonosz, bombasztikus verseiről. *Csak annak küldünk vissza kéziratot, akitől kérünk.* Attól azonban ritkán kérünk, akinek visszaküldeni...

Orkény István irodalmi krónikája: MISTER HERKULES

AZ ANGOL ÉS FRANCIA regények fordítói ok nélkül ápolnak egy nagyon kevéssé előkelő hagyományt. Az „úr" szócskáról van szó, melyet a nyugati népek még akkor is használnak, ha harmadik személyben emlegetnek valakit. A magyar azonban nem. Magyarul gúnyosan cseng ez a mondat: *Kovács úr az asztalt veri*, mert a fülünk ahhoz szokott, hogy *az asztalt Kovács veri*. Ezt a fordító is érzi, s ezért úgy segít magán, hogy meghagyja eredetiben a *Mr.* vagy *Miss*, a *M.*, a *Mme*, sőt a *Mlle* szót a név előtt. Ez már előkelőbbnek hangzanék, ha nem emlékeznénk rá, honnan származik. A ponyváról származik; *M. Poiret* és *Mr. Herkules* „érdeme", hogy elfogadja a fülünk. Ámde a *mister* fölösleges, magyartalan és nevetséges; hogy mennyire nevetséges, azt most egy *angol* író *Franciaországról* szóló regényének *magyar* fordítása bizonyítja. Ebben olvasom, hogy *„Mr. Panteville letette a kabátját"*. Javasolom, hogy a *Mr.* szót is tegye le, hogy otthonosabban érezze magát. A magyar ember csak a pokolban úr; a regényben ő is csak ember.

SOK LEHETŐSÉGET REJT *Mary Jane Ward* regényének tárgyválasztása. *A kígyóverem* nem más, mint egy tébolyda, melyben egy idegileg összeroppant, szép és szerelmes asszony lábbadozik. Kár, hogy az író inkább a jó riporthoz, mint a jó regényhez vonzódik, s elmélyülés helyett a szenzációt kereste. Nem éri be a vizeslepedővel és a szadista ápolónővel; a könyv végén még bált is rendez a tébolydában, hogy őrültjeit megtáncoltassa... A fordító figyelmébe: *„shock"* magyarul *ideggörcs* vagy *sokk; „party"* pedig *estély* vagy *vendégség*. E kis elírásokat nem nézve, *Madarassy Zsuzsa* fordítása kitűnő. (Révai kiadása.)

TÍZ ÉV TERMÉSÉBŐL szemelgette *Nagypál István* új novelláskönyvét. (*Börzsönyi hó*, Franklin.) Nyilván a korai írások teszik, hogy a kötet nem egyenletes; de a címadó novella nagyon szép. Egy börzsönyi sítúrán „elkeveredik" egy párocska; a táj szövetkezik a veszéllyel, vihar kerekedik, elkomorodnak a hegyek s a morgó elemek szelíd örömmel látják, hogy egy makacs leány beadja a derekát... Szép sportfilm lenne belőle.

KRÚDY REDIVIVUS... Az antikvárus vállat vont: Évek óta nem kapható. (Krúdy Gyula könyvei — öröm, büszkeség és elégtétel! — az elmúlt nyolc évben teljesen kifogytak.) Most végre kiadta a Hungária *„A vörös postakocsi"*-t és az *„Aranykéregtoll szép novellá"*-at, finom köntösben, szép rajzokkal. Akik szeretik Krúdyt, nem szorulnak biztatásomra. Akik nem szeretik, szálljanak magukba! Az idő múlik, s ők nem tudják, hogy vélekedett Rezeda szerkesztő úr Dancsháziról, a jellemszínészről, s azt sem, hogy kinek volt a legszebb lába Magyarországon. Mi tudjuk. Fátyol Szilviának.

NEM ÍRÓ ÍRTA, s nem is akart „irodalmat csinálni". Egy javítóintézet igazgatója följegyezte az emlékeit, s remekművet írt. *Makarenko* okos humanizmusa áttör az irodalom sorompóin; bárkiről szól, tüstént élővé, s mi több, emberré válik. Esendővé, akit szánni kell, esetlenné, akin nevetni kell és bűnben botladozóvá, akin segíteni kell... (*Az új ember kovácsa*, Lányi Sarolta áhítatos fordításában. Uj Magyar könyvkiadó.)

ÚJ REGÉNYÍRÓT KÖSZÖNTÜNK: *Bárány Tamást*. A „kezdő" kapkodásának semmi nyoma; szabályos lélekzetvétellel mondja el a mesét, egy francia katona útját a fogságból a rommávert haza felé. Sehol nem fecseg, inkább keveset mond, mint többet, az olvasóját társszerzővé avatva; kár, hogy apró filmkockákra szabdalja a szöveget. E *poenillista* modorosság méltatlan hozzá. *(És megindulnak a hegyek*, Magyar Téka.)